[2017] 1 ଏସସିଆର 876

ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଭିତ୍ତିଭୂମି ବିକାଶ ନିଗମ

ବନାମ

ମେସର୍ସ ମେସ୍କୋ କଳିଙ୍ଗ ଷ୍ଟିଲ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ।

(ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2545/2017)

ଫେବୃଆରୀ 14, 2017

[ଅରୁଣ ମିଶ୍ରା ଏବଂ ଅମିତାଭ ରାୟ, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତିଦ୍ୱୟ ।]

ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଭିତ୍ତିଭୂମି ବିକାଶ ନିଗମ ଅଧିନିୟମ, 1980 - ଧାରା 33 - ଜମି ଆବଣ୍ଟନ (ଇସ୍ପାତ କାରଖାନା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ) ପାଇଁ ଆବେଦନକାରୀ - ନିଗମକୁ ଅନୁରୋଧ - ଆବଣ୍ଟନ ପ୍ରକ୍ରିୟା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରିବାକୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କୁ ନିଗମର - ଅନୁରୋଧ - କେତେକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ନିବନ୍ଧନ ଏବଂ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ଏହି ଆବଣ୍ଟନକୁ ରାଜ୍ୟ ନୀତିଗତ ଭାବେ ଅନୁମୋଦନ କରିଛି - ଜମିର ମୂଲ୍ୟ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ଆବଣ୍ଟନଗ୍ରାହୀଙ୍କୁ କୋଡ଼ିଏଟି ଅର୍ଦ୍ଧବାର୍ଷିକ ସମାନ କିସ୍ତିରେ ଦେବାକୁ ଥିଲା - ଜମି ଆବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନ ଏକ ପୂର୍ବ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ସର୍ତ୍ତ ଥିଲା - ପ୍ରଥମ କିସ୍ତି ଜମା କରିବା ପରେ, ନିଗମ ଦ୍ୱାରା ଜମିର ଏକ ଅଂଶର ଅଗ୍ରୀମ ଦଖଲାଧିକାର ପ୍ରସ୍ତାବିତ ଆବଣ୍ଟନଗ୍ରାହୀଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିଲା - ଜମିର ଦଖଲାଧିକାର ନେବା ପରେ ମଧ୍ୟ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦିତ ହୋଇନଥିଲା - ପ୍ରାୟ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ପରେ, ଆବେଦନକାରୀ-ନିଗମ ଜମିର ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ ବଳକା ଜମା ରାଶି ଜମା କରିବାକୁ ଚୂଡ଼ାନ୍ତ ଅଧିସୂଚନା ଦେଇଥିଲେ - ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନରେ ଏବଂ ବକେୟା ରାଶି ପ୍ରଦାନ ବିଫଳ ହେବା ପରେ, ଜମିର ଦଖଲାଧିକାର ବାତିଲ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ନିଗମ ଦ୍ୱାରା ପୁନର୍ବାର ଦଖଲାରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା - ଗୋଟିଏ କିସ୍ତି ପାଇଁ ଜମା ହୋଇଥିବା ଅର୍ଥକୁ ଜମିର ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ଦଖଲ ତଥା କ୍ଷୟକ୍ଷତି ପାଇଁ କ୍ଷତିପୂରଣ ଆକାରରେ ସମାଯୋଜିତ କରାଯାଇଥିଲା - ପୁନର୍ବାର ଦଖଲାରମ୍ଭ ହେବା ପରେ, ତୃତୀୟ ପକ୍ଷଙ୍କୁ ଜମି ଆବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଥିଲା - ଦଖଲାଧିକାର ବାତିଲ କରିବା ଏବଂ ଜମି ପୁନର୍ବାର ଦଖଲାରମ୍ଭ କରିବା ଉପରେ ନ୍ୟାୟାଳୟରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଯାଇଥିଲା - ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଲେ ଯେ ନିଗମ ନୀତିର ଖଣ୍ଡ 18 ର ନିର୍ଣ୍ଣୟର ଅନୁପାଳନ କରିନାହିଁ ଯେଉଁଥି ପାଇଁ ଜମିର ଦଖଲକୁ ପୁନର୍ବାର ଦଖଲାରମ୍ଭ କରିବା ପୂର୍ବରୁ 3 ମାସର ନୋଟିସ୍ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା ଏବଂ ପ୍ରସ୍ତାବିତ ଆବଣ୍ଟନଗ୍ରାହୀଙ୍କୁ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ଦେବା ପାଇଁ ନିଗମକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଥିଲେ,- ଆବେଦନ ଉପରେ, କୁହାଗଲା: ଧାରା 33 ଅଧୀନରେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାନୁଯାୟୀ ଏବଂ ଆବଶ୍ୟକ ହେଉଥିବା ନିବନ୍ଧନ ଓ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ନିଗମ ଜମିର ନିକାଶ କରିପାରିବ - ଜମି ଆବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ରର ନିଷ୍ପାଦନ ଏକ ପୂର୍ବ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ସର୍ତ୍ତ ଥିଲା - ଯେହେତୁ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର କେବେ ବି ନିଷ୍ପାଦିତ ହୋଇନଥିଲା, ତେଣୁ ପଟ୍ଟାଦାତା-ପଟ୍ଟାଧାରୀଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସମ୍ପର୍କ କେବେ ବି ସ୍ଥାପିତ ହୋଇନଥିଲା - ତେଣୁ ନୀତିର ଖଣ୍ଡ 18 ନିର୍ଣ୍ଣୟ କଦାପି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲା ନାହିଁ କାରଣ

କୌଣସି ସମାପ୍ତ ଚୁକ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲା ନାହିଁ ଏବଂ ଦେଣନେଣ କାରବାର ଅସିଦ୍ଧ ହୋଇଗଲା - ତେଣୁ, ଜମି ପୁନଃ ଦଖଲାରମ୍ଭ କରିବା ଏବଂ ପୁନଃ ଦଖଲାରମ୍ଭ କରିବା ପୂର୍ବରୁ ତିନି ମାସର ନୋଟିସ୍ ପ୍ରଦାନ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ନାହିଁ - ଜମିର ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ଦଖଲ ପାଇଁ ଏବଂ କ୍ଷୟକ୍ଷତି ପାଇଁ ପରିମାଣର ବାଜ୍ୟାପ୍ତି ମଧ୍ୟ ଉପଯୁକ୍ତ ଥିଲା କାରଣ ଚୁକ୍ତି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 70 ଅଧୀନରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦାବି କରାଯାଇପାରିବ - ମାମଲାର ତଥ୍ୟରେ, ନିଗମ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ଆଶ୍ୱାସନା ଦିଆଯାଇ ନ ଥିବାରୁ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ବିବନ୍ଧନର ନୀତି ଆକର୍ଷିତ ହେଉ ନାହିଁ - ପ୍ରତିବାଦୀ (ପ୍ରସ୍ତାବିତ ଆବଣ୍ଟନଗ୍ରାହୀ) ଙ୍କ ଉପରେ 5 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ ଲାଗୁ - ଚୁକ୍ତି ଅଧିନିୟମ, 1872 - ଧାରା 70 ପ୍ରଶାସନିକ ଆଇନ - ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ବିବନ୍ଧନର ନୀତି ।

ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦେଇ ନ୍ୟାୟାଳୟ

କହିଲେ: 1. ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଭିତ୍ତିଭୂମି ବିକାଶ ନିଗମ ଅଧିନିୟମ, 1980 ର ଧାରା 33 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ଅନୁଯାୟୀ, ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାନୁଯାୟୀ ଏବଂ ନିବନ୍ଧନ ଓ ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ସାପେକ୍ଷରେ ଯେପରି ପ୍ରୟୋଜନ ହୋଇପାରେ ଏ'ପରି ଭାବରେ ନିଗମ ଜମିର ନିଷ୍ପାଦନ କରିପାରିବ । ଆବଣ୍ଟନ ପତ୍ରଟି ଏକ ପୂର୍ବ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ସର୍ତ୍ତ ଭାବରେ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତି ପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନ କରିବାକୁ ବିଚାର କରିଥିଲା । ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ରରେ ଭର୍ତ୍ତି କରାଯିବାକୁ ଥିବା ସାଧାରଣ ନିବନ୍ଧନ ଏବଂ ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ସର୍ତ୍ତ ସଂଖ୍ୟା 18 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ନୋଟିସ ପରେ ତିନି ମାସ ମଧ୍ୟରେ ପଟ୍ଟାଧାରୀଙ୍କୁ ଭଙ୍ଗର ପ୍ରତିକାର କରିବାକୁ ପଡିବ । ଉକ୍ତ ସର୍ତ୍ତ ସଂଖ୍ୟା 18 କଦାପି ପ୍ରବର୍ତ୍ତନ ହୋଇନାହିଁ ଏବଂ ତତ୍କାଳୀନ ମାମଲାର ତଥ୍ୟରେ ନିଷ୍କ୍ରିୟ ରହିଲା କାରଣ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ରଟି ନିଷ୍ପାଦନ ହୋଇନଥିଲା । ଅନ୍ୟଥା ମଧ୍ୟ, ଭଙ୍ଗକୁ ସମାଧାନ କରିବା ପାଇଁ ମେସ୍କୋ (ଉତ୍ତରଦାତା-ପ୍ରସ୍ତାବିତ ଆବଣ୍ଟନଗ୍ରାହୀ)ଙ୍କୁ ତିନି ମାସରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଦିଆଯାଇଥିଲା, ଯେହେତୁ 1997 ମସିହାରେ ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ଦଖଲାରମ୍ଭ ପାଇଁ ନୋଟିସ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଜୁଲାଇ, 2003 ରେ ପୁନଃ ଦଖଲାରମ୍ଭ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସାଢେ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭଙ୍ଗକୁ ସମାଧାନ କରାଯାଇନଥିଲା । ଅଗ୍ରୀମ ଦଖଲାଧିକାର ପାଇବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନରେ ମେସ୍କୋ ତରଫରୁ ବିଫଳତା ଥିଲା ଯଦିଓ ନିଷ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଜାନୁଆରୀ, 1996 ରେ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ଚିଠା ପଠାଯାଇଥିଲା । ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ଚୁକ୍ତିର ନିଷ୍ପାଦନର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ ପଟ୍ଟାଦାତା ଏବଂ ପଟ୍ଟାଧାରୀଙ୍କ ସମ୍ପର୍କ କେବେ ବି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇନଥିଲା । ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା କାରଣ ରାଜ୍ୟ ସରକାର କେବଳ ନୀତିଗତ ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ନିଗମକୁ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ଆବଣ୍ଟନ କରିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ ଯାହା କେବଳ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇପାରିବ । ବାସ୍ତବରେ, ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନ ବିନା ନିଗମ ଜମିର ଅଗ୍ରୀମ ଦଖଲାଧିକାର ମେସ୍କୋକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବାର ନଥିଲା । ଏହିପରି, କୌଣସି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଚୁକ୍ତି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେଲା ନାହିଁ ଏବଂ ମେସ୍କୋ ତରଫରୁ ଏକ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ରର ନିଷ୍ପାଦନରେ ବିଫଳତା ହେତୁ ଦେଣନେଣ କାରବାର

ଅସିଦ୍ଧ ହୋଇଗଲା, ଏବଂ ତେଣୁ, ଭଙ୍ଗର ପ୍ରତିକାର ପାଇଁ ତିନି ମାସର ନୋଟିସ୍ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ନଥିଲା । [ଅନୁଚ୍ଛେଦ 12,13]

2. ନିଗମ ହେଉଛି ଏକ ବୈଧାନିକ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷ ଏବଂ ଏହା କେବଳ ଲିଖିତ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ଆଧାରରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବ । ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଲୋକହିତରେ ଏହା ତରଫରୁ ସମ୍ପତ୍ତିର ଅନଧିକୃତ ଦଖଲ ମିଆଦି ରୋକିବା ପାଇଁ ଏହା ନିହିତ । ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଦଲିଲ ଆକାରରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଢାଞ୍ଚାରେ ନିଷ୍ପାଦିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଯାହା ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ । ଏହାର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ପଟ୍ଟାଦାତା ଏବଂ ପଟ୍ଟାଧାରୀଙ୍କ ସମ୍ପର୍କ ସୃଷ୍ଟି ହେବାର ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ ନାହିଁ । [ପାରା 15]

ଭିକ୍ରାଜ ଜୟପୁରିଆ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ ଏ ଆଇ ଆର 1962 ଏସ ସି 113:

[1962] ଏସ ସି ଆର 880 - ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିଲା ।

3. ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନ ନ କରି ମେସ୍କୋ ଦ୍ୱାରା ଦଖଲାଧିକାର ଉପଭୋଗ କରାଯାଇଥିଲା । ନିଗମର ଆଚରଣରେ ମଧ୍ୟ ତତ୍ପରତା ନଥିଲା । 1997 ମସିହାରେ ଦଖଲାରମ୍ଭ କରିବା ପାଇଁ ନୋଟିସ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ତା'ପରେ 2003 ଜୁଲାଇ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ନିଗମ କିମ୍ବା ମେସ୍କୋ ଦ୍ୱାରା କିଛି କରା ଯାଇନଥିଲା । ଏପରିକି ଭଙ୍ଗର ପ୍ରତିକାର ପାଇଁ ଏହାର ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ନେଇ ମେସ୍କୋ ଦ୍ୱାରା ଗୋଟିଏ ବି ଚିଠିପତ୍ର ନଥିରେ ରଖାଯାଇନାହିଁ । ମେସ୍କୋ ତରଫରୁ ନିଷ୍କ୍ରିୟତା ପାଇଁ କୌଣସି ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ନଥିରେ ରଖା ଯାଇନାହିଁ । ମେସ୍କୋର ନିଜସ୍ୱ ତ୍ରୁଟି ଏବଂ ଅବହେଳା ହେତୁ ଦେଣନେଣ କାରବାର ଅସିଦ୍ଧ ହୋଇଗଲା ଏବଂ ଏହା ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦିତ କରିବାର ଅଧିକାର ହରାଇଛି । ଦଖଲ ନେବା ପରେ, ଏହା ଏତେ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପେକ୍ଷା କରି ପାରିନଥାନ୍ତା । ମେସ୍କୋ ଦ୍ୱାରା ଯାହା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା ତାହା କରାଯାଇନଥିଲା । ଏହା ମଧ୍ୟ ଜମିରେ କୌଣସି ଉପଯୁକ୍ତ ବିକାଶ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା । ଉପସ୍ଥାପନାରେ କୌଣସି ଦମ୍ଭ ନାହିଁ ଯେ ସେମାନେ 22 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଛନ୍ତି କାରଣ ସେମାନେ ଉକ୍ତ ରାଶି କିପରି ଖର୍ଚ୍ଚ କଲେ ତାହା ବର୍ଣ୍ଣନା କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ହୋଇଥିଲେ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନରେ ବିଫଳ ହେବା ପରେ, ସେମାନଙ୍କୁ ନିଜ ଦାୟିତ୍ୱରେ ବିନିଯୋଗ କରିବାକୁ ଥିଲା । ଯଦି ସେମାନେ କିଛି ଅର୍ଥ ନିବେଶ କରିଛନ୍ତି, ତେବେ ସେହି ଆଧାରରେ ସେମାନେ କୌଣସି ଆଇନଗତ କିମ୍ବା ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଅଧିକାର ଦାବି କରିପାରିବେ ନାହିଁ । [ପାରା 14]

4. ମେସ୍କୋରୁ 1.25 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅର୍ଥରାଶି ବାଜ୍ୟାପ୍ତିକରଣ ମଧ୍ୟ ଉପଯୁକ୍ତ ଥିଲା । ଚୁକ୍ତି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 70 ସେହି ମାମଲା ସହିତ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଯେଉଁଠାରେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ବିନା ମୂଲ୍ୟରେ କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରନ୍ତି ନାହିଁ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ଏହାକୁ ଉପଭୋଗ କରୁଥିଲେ । ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଧାରା 70 ଅନୁଯାୟୀ

କ୍ଷତିପୂରଣ ଦାବି କରାଯାଇପାରିବ । ବରଂ ଏତେ ଦିନ ଧରି ନିଜ ଦଖଲରେ ରଖିଥିବାରୁ ମେସ୍କୋ ଅତିରିକ୍ତ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦେୟ ପାଇଁ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ବାଧିତ ହେବ । [ପାରା 16]

ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ମେସର୍ସ ବି. କେ. ମଣ୍ଡଲ ଆଣ୍ଡ ସନ୍ସ ଏ ଆଇ ଆର୍ 1962 ଏସ୍ ସି 779: [1962] ସପ୍ଲିମେଣ୍ଟ ଏସ୍ ସି ଆର୍ 876; *ନ୍ୟୁ ମେରାଇନ୍ କୋଲ୍ କମ୍ପାନୀ (ବେଙ୍ଗଲ) ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ* ଏ ଆଇ ଆର 1964 ଏସ ସି 152: [1964] ଏସ୍ ସି ଆର୍ 859; *ଲଳିତେଶ୍ୱର ପ୍ରସାଦ ସାହି ବନାମ ବଟେଶ୍ୱର ପ୍ରସାଦ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* ଏ ଆଇ ଆର 1968 ଏସ୍ ସି 580; *କରମଶୀ ଜେଠାଭାଇ ସୋମାୟା ବନାମ ବମ୍ବେ ରାଜ୍ୟ (ବର୍ତ୍ତମାନ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର)* ଏ ଆଇ ଆର 1964 ଏସ ସି 1714 [1964] ଏସ ସି ଆର୍ 984; *ମୁଲାମଚାନ୍ଦ ବନାମ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ* ଏ ଆଇ ଆର 1968 ଏସ ସି 1218: [1968] ଏସ ସି ଆର 214 ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିଲା ।

5. ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତି ପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନ କରିବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ସମୟରେ ଏକ ପରିହାର ଯୋଗ୍ୟ ବେଆଇନ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାର ଦୁଃସାହାସ କରିଛନ୍ତି । ଏହା ଏକ ସ୍ଥିରୀକୃତ ଆଇନ ଯେ ନିରପେକ୍ଷତା ଏହିପରି ଚୁକ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସାଧାରଣ ଆଇନର ନିୟମ ଅନୁସରଣ କରେ । ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତି ପତ୍ର ନବୀକରଣ ଏକ ବିଶେଷାଧିକାର ଏବଂ ଯଦି ଜଣେ ପ୍ରଜା ଏହି ବିଶେଷାଧିକାର ଦାବି କରିବାକୁ ଚାହାଁନ୍ତି, ତେବେ ସେ ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ସୀମିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ କଡାକଡି ଭାବେ ଏହା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯେଉଁଠାରେ କୌଣସି ସମୟସୀମା ନାହିଁ, ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଆବେଦନ କରାଯାଇପାରିବ । ଯଦି ପଟ୍ଟାଧାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ନବୀକରଣ ପାଇଁ ବିଳମ୍ବ ତାଙ୍କ ତରଫରୁ କେବଳ ଅବହେଳା କାରଣରୁ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଯାହା ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ତତ୍ପରତା ଦ୍ୱାରା ଏଡ଼ାଯାଇ ପାରିଥାନ୍ତା, ତେବେ ସେ ନବୀକରଣ ଦାବି କରିବାକୁ ହକଦାର ହେବେ ନାହିଁ । ତତ୍କାଳୀନ ମାମଲାରେ ସମ ନୀତି ପ୍ରୟୋଗ କରି, ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ମେସ୍କୋର ଆଚରଣ ଅନ୍ୟାୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଅକ୍ଷମଣୀୟ ଥିଲା । ଏହି ଆଚରଣ ଏହାକୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ଅଧିକାର ଉପଭୋଗରୁ ବଞ୍ଚିତ କରିଥିଲା । [ପାରା 18]

6. କେବଳ ଦଖଲଭୋଗର ହସ୍ତାନ୍ତର କରି କୌଣସି ନିଦାନ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ମେସ୍କୋର କୌଣସି ପ୍ରବର୍ତ୍ତନକ୍ଷମ ଅଧିକାର ନଥିଲା । ଏହି ମାମଲାରେ ମେସ୍କୋକୁ ସାଧାରଣ ନିବନ୍ଧନ ଏବଂ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା ଯାହା ଅଧୀନରେ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ମଞ୍ଜୁର ହେବାର ଥିଲା । କିସ୍ତି ପ୍ରଦାନ ଇତ୍ୟାଦି ସମେତ କିଛି ବି କରାଯାଇ ନାହିଁ ଏବଂ ଏପରି ପରିସ୍ଥିତିରେ କୌଣସି ଉପଶମ ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । [ପାରା 19, 20]

ଖେଲା ବାନାର୍ଜୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ସିଟି ମଣ୍ଟେସରୀ ସ୍କୁଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ (2012) 7 ଏସ ସି ସି 261; *ରାଜ କିଶୋର (ମୃତ) ଦାୟାଦମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବନାମ ପ୍ରେମ ସିଂହ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* (2011) 1ଏସ ସି ସି 657: [2010] 14 ଏସ ସି ଆର 1019; *ମୁମ୍ବାଇ ଆନ୍ତର୍ଜାତିକ ବିମାନବନ୍ଦର*

ଘରୋଇ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ଗୋଲ୍ଡେନ ଚାରିୟଟ ବିମାନବନ୍ଦର ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ (2010) 10 ଏସ ସି ସି 422 [2010] 12 ଏସ ସି ଆର 326 - ଉପରେ ନିର୍ଭର କରାଯାଇଥିଲା ।

7. ନିଗମ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ବିବନ୍ଧନ ଦ୍ୱାରା ଆବଦ୍ଧ ବୋଲି ମେସ୍କୋର ଆବେଦନ ସ୍ୱୀକାର କରିବାକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଯୋଗ୍ୟ ନୁହେଁ । ଏହା ମେସ୍କୋ ମାମଲା ନୁହେଁ ଯେ ଏହାକୁ କୌଣସି ଆଶ୍ୱାସନା ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯାହା ଆଧାରରେ ଏହା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିଛି । ଆବଣ୍ଟନ ଆଦେଶ ଜାରି ହେବାର ବହୁ ପୂର୍ବରୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର 25 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସାମ୍ୟ ଭାଗିଦାରୀର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିନେଇଥିଲେ । ଏହି ଆଦେଶରେ ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ନିଗମକୁ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନ ସାପେକ୍ଷେ 2500 ଏକର ଦଖଲ ଆବଣ୍ଟନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି । ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ବିବନ୍ଧନର ଆବେଦନକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାର କୌଣସି ସ୍ଥାନ ନାହିଁ ଏବଂ ଏପରି କୌଣସି ମାମଲା ନାହିଁ ଯେ କୌଣସି ଅଧିକୃତ ବ୍ୟକ୍ତି କୌଣସି ସମୟରେ, ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ରକୁ ନିଷ୍ପାଦିତ ନ କରି, ମେସ୍କୋକୁ କିଛି କରିବାକୁ କହିଥିଲେ । ଏପରି କୌଣସି ଆଶ୍ୱାସନା, ଯଦିଓ ଏହା ଦିଆଯାଇଥିଲା, କୌଣସି ଫଳପ୍ରଦ ହେବ ନାହିଁ । ତତ୍କାଳୀନ ମାମଲାର ତଥ୍ୟରେ, ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ବିବନ୍ଧନର ନୀତି ଆଦୌ ଆକର୍ଷିତ ହେଉ ନାହିଁ । ନିଗମ ଏକ ବୈଧାନିକ ସଂସ୍ଥା ଅଟେ ଏବଂ କେବଳ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପ୍ରକାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଢାଞ୍ଚାରେ ନିଷ୍ପାଦିତ ହେବାକୁ ଥିବା ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ବିଷୟରେ ମେସ୍କୋକୁ ସୂଚନା ଦିଆଯାଇଥିଲା । [ପାରା 21]

8. ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବଳକା ଜମିକୁ ଦଖଲ ମିଆଦିରେ ଦେବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବାରେ ନିଜକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଭୁଲ୍ ଦିଗଦର୍ଶନ ଦେଇଛନ୍ତି । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ମଧ୍ୟ ଅଣଦେଖା କରିଛନ୍ତି ଯେ କେତେକ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଘଟଣାମାନ ଘଟିଛି ଏବଂ ଏହାର ଦାୟିତ୍ୱ ନିର୍ବାହ କରିବାରେ ମେସ୍କୋ ତରଫରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଫଳତା ଘଟିଛି । ବିଶେଷ କରି ପରିବର୍ତ୍ତିତ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏବଂ ମେସ୍କୋ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଖିଲାପକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରିବାର ନଥିଲା । ବାସ୍ତବରେ, ମେସ୍କୋ କେବେ ବି ତା 4.7.2003 ରିଖର ଚିଠିର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପାଳନ କରିବାକୁ ଆଗ୍ରହୀ ଥାନ୍ତେ। ଯେତେବେଳେ 25.7.2003 ରେ ଦଖଲାରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା, ମେସ୍କୋ ଦ୍ୱାରା 20.8.2003 ରେ ଏକ ନିବେଦନପତ୍ର ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ସେଥିରେ, ଦେୟ ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନା ଛଳରେ ନିଜସ୍ୱ ସର୍ତ୍ତାବଳୀଗୁଡ଼ିକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରିବାର ଏକ ପ୍ରୟାସ କରାଯାଇଥିଲା । ବାସ୍ତବରେ, ମେସ୍କୋର ଆଚରଣରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତି ପତ୍ରକୁ ନିଷ୍ପାଦନ ନ କରିବାରେ ଏହାର କେବେ ହେଲେ କୌଣସି ଯଥାର୍ଥତା ନଥିଲା । ବିଶେଷ କରି ଦଖଲ ପରେ, କେଉଁ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଏହା ସେଥିରେ ବିଳମ୍ବ କରୁଥିଲା, ଯାହା ତାକୁ ହିଁ ଭଲ ଭାବେ ଜଣାଥିବ, ସେ ପ୍ରକାର ଆଚରଣ ପ୍ରଦର୍ଶନ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଗ୍ରହଣୀୟ ନଥିଲା । ଯେତେବେଳେ କି ତିନି ମାସରୁ କମ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଏହାର ପ୍ରତିକାର କରାଯିବାର ଥିଲା, କିନ୍ତୁ ଅନେକ ବର୍ଷ ଧରି ଏହି ଭଙ୍ଗ ପ୍ରତିକାର କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଏହିପରି, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, ନିଗମର ଜମି ପୁନଃ ଦଖଲାରମ୍ଭ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ବେଆଇନ ବୋଲି

କହିବା ପାଇଁ ଦୁଃସାହସ କରିଥିଲେ । ଏଠାରେ ପ୍ରତିବାଦୀ ସପକ୍ଷରେ କୌଣସି ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ କିମ୍ବା ଆଇନଗତ ବିଚାର ନଥିଲା ଏବଂ ଏକ ବେଆଇନତାକୁ ସ୍ଥାୟୀ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ପରମ ଆଦେଶନାମା ଜାରି କରାଯାଏନାହିଁ । କେବଳ ମେସ୍କୋର ଆଚରଣ ଅନ୍ୟାୟପୂର୍ଣ୍ଣ ନଥିଲା, ତୃତୀୟ ପକ୍ଷ ଅଧିକାରମାନ ମଧ୍ୟ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିଥିଲା । ଜମିର ପୁନର୍ବାର ଦଖଲାରମ୍ଭ ଏବଂ ଦଖଲ ହସ୍ତାନ୍ତର ପତ୍ରକୁ ରଦ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ ଆଇନଗତ ପଦ୍ଧତି ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଥିଲା । [ପାରା 23]

<u>ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଆଇନ ସନ୍ଦର୍ଭ</u>

[1962] ଏସ ସି ଆର 880	ନିର୍ଭର କରାଯାଇଛି	ପାରା 15 ଉପରେ
[1962] ସପ୍ଲିମେଣ୍ଟ.ଏସ ସି ଆର 876	ନିର୍ଭର କରାଯାଇଛି	ପାରା 16 ଉପରେ
[1964] ଏସ୍ ସି ଆର୍ 859	ନିର୍ଭର କରାଯାଇଛି	ପାରା 16 ଉପରେ
ଏ ଆଇ ଆର୍ 1968 ଏସ ସି 580	ନିର୍ଭର କରାଯାଇଛି	ପାରା 17 ଉପରେ
[1964] ଏସ୍ ସି ଆର୍ 984	ନିର୍ଭର କରାଯାଇଛି	ପାରା 17 ଉପରେ
[1968] ଏସ୍ ସି ଆର୍ 214	ନିର୍ଭର କରାଯାଇଛି	ପାରା 18 ଉପରେ
(2012) 7 ଏସ୍ ସି ସି 261	ନିର୍ଭର କରାଯାଇଛି	ପାରା 19 ଉପରେ
[2010]14 ଏସ ସି ଆର 1019	ନିର୍ଭର କରାଯାଇଛି	ପାରା 20 ଉପରେ
[2010] 12 ଏସ ସି ଆର 326	ନିର୍ଭର କରାଯାଇଛି	ପାରା 21 ଉପରେ

ଦେୱାନୀ ଅପିଲ ଅଧିକାରିତା: ଦେୱାନୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2545/2017

ଫୌଜଦାରୀ ଆବେଦନ ସଂଖ୍ୟା 2546 ଏବଂ 2547/2017 ସହିତ ।

ଅରୁଣ ମିଶ୍ରା, ନ୍ୟାୟମୂର୍ତ୍ତି । 1. ଅନୁମତି ପ୍ରଦାନ କରାଗଲା ।

2. ଓଡ଼ିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ହୋଇଥିବା ତା 30.10.2007 ରିଖର ଆକ୍ଷେପିତ ରାୟ ଏବଂ ଆଦେଶ ଦ୍ୱାରା ଇଡକୋକୁ 825.68 ଏକର ଜମି ପାଇଁ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ଦେବା ଏବଂ ମେସର୍ସ ମେସ୍କୋ କଳିଙ୍ଗ ଷ୍ଟିଲ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ସହିତ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ରାଜିନାମା କରିବାକୁ ଦେଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶରେ ଅସନ୍ତୁଷ୍ଟ ହୋଇ ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଭିତ୍ତିଭୂମି ବିକାଶ ନିଗମ (ସଂକ୍ଷେପରେ 'ଇଡକୋ') ଏବଂ ଜିନ୍ଦଲ ଷ୍ଟେନଲେସ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ମଧ୍ୟ ଏହି ଆବେଦନ ଗୁଡିକ ଦାଖଲ କରିଛନ୍ତି ।

3. ତଥ୍ୟ ମୂଳକ ଛାଞ୍ଚ ପ୍ରକାଶ କରେ ଯେ ମେସ୍କୋ କଳିଙ୍ଗ ଷ୍ଟିଲ୍ ଲିମିଟେଡ୍ (ସଂକ୍ଷେପରେ 'ମେସ୍କୋ') 30.6.1994 ରେ 2500 ଏକର ଜମି ଆବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ଇଡକୋକୁ ଆବେଦନ କରିଥିଲା ଏବଂ ଇଡକୋ ପ୍ରତିବଦଳରେ, ଆବଣ୍ଟନ ପ୍ରକ୍ରିୟାକରଣ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରିବାକୁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କୁ ଅନୁରୋଧ

କରିଥିଲା । ଇସ୍ପାତ କାରଖାନା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ 25.01.1995 ରେ ସଂଶୋଧିତ ହୋଇଥିବା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ନୀତିଗତ ନିର୍ଣ୍ଣୟ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ନିବନ୍ଧନ ଏବଂ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ 28.10.1994 ରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର 2500 ଏକର ଜମି ଆବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ନୀତିଗତ ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ।

4. ପ୍ରାରମ୍ଭରେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଜମିର ମୂଲ୍ୟ ପାଇଁ 25 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସାମ୍ୟ ଭାଗିଦାରୀ ପାଇଁ ରାଜି ହୋଇଥିଲେ । ଏହି ପ୍ରସ୍ତାବ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 2.2.1995 ରେ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ମେସ୍କୋକୁ ଏହା ଜଣାଇ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଇଡକୋ 21.03.1995 ରେ ମେସ୍କୋକୁ ଜମିର ମୂଲ୍ୟ କୋଡ଼ିଏଟି ଅର୍ଦ୍ଧବାର୍ଷିକ ସମାନ କିସ୍ତିରେ ଜମା କରିବାକୁ ଏକ ଚିଠି ଲେଖିଥିଲା ଏବଂ ଆହୁରି ମଧ୍ୟ ପ୍ରଥମ କିସ୍ତି ପାଇଁ 1.25 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ଜମି ଭଡ଼ା ଏବଂ ଖଜଣା ପାଇଁ 13.08 ଲକ୍ଷ ଜମା କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲା । ମେସ୍କୋ ଇଡକୋ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ 3.4.1995 ରେ 1.25 କୋଟି ଟଙ୍କା ଜମା କରିଥିଲା । 13.6.1996 ରେ ଇଡକୋ ମେସ୍କୋକୁ ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ 1756.29 ଏକର ଜମି ଦଖଲ କରିବାକୁ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ପାଇଁ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ଚିଠା ଦାଖଲ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲା । ମେସ୍କୋ ଏହି ଜମିକୁ 18.6.1996 ରେ ଦଖଲାଧିକାର କରିଥିଲା । ତେବେ ଯାହା ହେଉ, ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦିତ ହୋଇନଥିଲା । ଏହାପରେ, 13.10.1997 ରେ, ରାଜ୍ୟ ସରକାର 26.9.1997 ରେ ଅନୁଷ୍ଠିତ ବୈଠକର କାର୍ଯ୍ୟଧାରା ଇଡକୋକୁ ସୂଚିତ କରିଥିଲେ ଏବଂ ମେସ୍କୋ ସପକ୍ଷରେ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନ କରିବାକୁ ଏବଂ ଏହାକୁ ବକେୟା କିସ୍ତି ଆଦାୟ କାର୍ଯ୍ୟସମ୍ପନ୍ନ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଆବଶ୍ୟକ କରିଥିଲେ ।

5. 27.10.1997 ରେ, ଇଡକୋ ମେସ୍କୋକୁ 15 ଦିନ ମଧ୍ୟରେ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଦଖଲ ମିଆଦି ରାଜିନାମା ଚିଠା ଦାଖଲ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲା, ଯାହା ବିଫଳ ହେଲେ ଆବଣ୍ଟନ ବାତିଲ ଏବଂ ଜମି ପୁନଃ ଦଖଲାରମ୍ଭ ପାଇଁ ପଦକ୍ଷେପ ଗ୍ରହଣ କରାଯିବ । ଇଡକୋ ପୁଣିଥରେ 26.11.1997 ରେ ନିଷ୍ପାଦନ ପାଇଁ ରାଜିନାମା ଚିଠା ଦଲିଲ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ଅନୁରୋଧ କରିଥିଲା । ତେବେ ଯାହା ହେଉ ମେସ୍କୋ ଚୁପ୍ ରହିଥିଲା ଏବଂ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତି ପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦିତ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା । ଏହାପରେ ସାଢ଼େ 5 ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ କିଛି କାର୍ଯ୍ୟ ହେଲା ନାହିଁ । ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତି ପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦିତ କରିବା ପାଇଁ ମେସ୍କୋ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ପଦକ୍ଷେପ ନିଆଯାଇନଥିଲା । ଏହାପରେ, ଇଡକୋ ମେସ୍କୋକୁ 4.7.2003 ରେ ଶେଷ ନୋଟିସ ଦେଇଥିଲା, ଯେଉଁଥିରେ ବୈଧାନିକ ବକେୟା ଦେୟ ସହିତ ବାକି ଥିବା ଅନାଦେୟ ରାଶି 22.44 କୋଟି ଟଙ୍କା ଜମା ଏବଂ 19.7.2003 ସୁଦ୍ଧା ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନ କରିବା ପାଇଁ କୁହାଯାଇଥିଲା ନଚେତ୍ ବିଫଳ ହେଲେ ଏହା ସୂଚିତ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଉକ୍ତ ଜମି ସେମାନଙ୍କର ଖର୍ଚ୍ଚରେ ପୁନଃ ଦଖଲାରମ୍ଭ ହେବ ଏବଂ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ପରିମାଣ ଜମିର ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ଭୋଗଦଖଲ ଦିଗରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ପାଇଁ ସମାଯୋଜିତ ହେବ; ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ମେସ୍କୋ ମଧ୍ୟ କ୍ଷୟକ୍ଷତି ପାଇଁ ଦାୟୀ ରହିବ । ଶେଷରେ 25.7.2003 ରେ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହେବା ପରେ, ଜମି ପୁନଃ ଦଖଲାରମ୍ଭ ହେଲା ଏବଂ ଇଡକୋ ଦ୍ୱାରା

1756.29 ଏକରର ଜମି ଦଖଲ ପତ୍ର ବାତିଲ ହେଲା । ମେସ୍କୋ ଦ୍ୱାରା ଜମା କରାଯାଇଥିବା 1.25 କୋଟି ଟଙ୍କା ବାଜ୍ୟାପ୍ତ କରାଗଲା ଏବଂ ଜମିର ବ୍ୟବହାର ତଥା ଭୋଗଦଖଲ ନିମନ୍ତେ ତଥା କ୍ଷୟକ୍ଷତି ପାଇଁ କ୍ଷତିପୂରଣ ବାବଦରେ ସମାଯୋଜିତ କରାଗଲା ।

6. ଜମି ପୁନଃ ଦଖଲାରମ୍ଭ ହେବା ପରେ, 7.11.2003 ରେ ଇଡକୋ ଉକ୍ତ ଜମିରୁ 209.59 ଏକର ଜମି ଭିସା ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଲିମିଟେଡକୁ ଆବଣ୍ଟନ କରିଥିଲା ଏବଂ ବିବାଦୀୟ ଜମିରୁ 71.20 ଏକର ଜମି ଜିନ୍ଦଲ ଷ୍ଟେନଲେସ୍ ଲିମିଟେଡକୁ ମଧ୍ୟ ଆବଣ୍ଟନ କରିଥିଲା । ଏହି ଜମିର ଭୋଗଦଖଲ ଭିସା ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଲିମିଟେଡକୁ 30.8.2004 ରେ ଏବଂ ଜିନ୍ଦଲ ଷ୍ଟେନଲେସ୍ ଲିମିଟେଡକୁ 28.2.2005 ରେ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା । ଇଡକୋ ପୁନଶ୍ଚ ଜିନ୍ଦଲ ଷ୍ଟେନଲେସ୍ ଲିମିଟେଡକୁ ବିବାଦୀୟ ଜମିର 533.52 ଏକର ଜମି ଏବଂ ବିବାଦୀୟ ଜମିର ଆଉ 120 ଏକର ଜମି ଭିସା ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ଲିମିଟେଡକୁ ଆବଣ୍ଟନ କରିଥିଲା ଏବଂ ଜିନ୍ଦଲ ଏବଂ ଭିସାକୁ ଯଥାକ୍ରମେ 11.11.2005 ଏବଂ 17.11.2005 ରେ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିଥିଲା । ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ଇତ୍ୟାଦି ଉପରୋକ୍ତ ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ନିଷ୍ପାଦିତ ହୋଇଥିଲା ।

7. ଉକ୍ତ ପୁନଃ ଦଖଲାରମ୍ଭକୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରି ମେସ୍କୋ ଦ୍ୱାରା 20.8.2003 ରେ ଏକ ନିବେଦନ ପତ୍ର ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ଯେଉଁଥିରେ ମେସ୍କୋ ଦେୟ ପାଇଁ ନିଜସ୍ୱ ନିବନ୍ଧନ ଏବଂ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଦାଖଲ କରିଥିଲା । ଉକ୍ତ ନିବେଦନ ପତ୍ରକୁ ଇଡକୋ ଦ୍ୱାରା 26.9.2003 ରେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା । ମେସ୍କୋ ଦ୍ୱାରା ଜମି ବାତିଲ ଏବଂ ପୁନଃ ଦଖଲାରମ୍ଭ ଉପରେ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠାଇ ପ୍ରଥମ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ମକଦ୍ଦମା ଡବ୍ଲ୍ୟୁ. ପି.(ସି) ସଂଖ୍ୟା 12857/2003 ରୂପେ ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ 15.1.2004 ରେ ଉକ୍ତ ରିଟ୍ ପିଟିସନକୁ ସମାପ୍ତ କରିଥିଲେ । ତଦନୁସାରେ, ଇଡକୋକୁ ଦାଖଲ ହୋଇଥିବା ତା 20.01.2004 ରିଖର ନିବେଦନ ପତ୍ରକୁ 25.2.2004 ରେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହାପରେ ଦ୍ୱିତୀୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟ ମକଦ୍ଦମା ଡବ୍ଲ୍ୟୁ.ପି.(ସି) ସଂଖ୍ୟା 2453/2005 ରେ, ଏହାର ବିଚାରଧୀନତା ସମୟରେ, ମେସ୍କୋ ଇଡକୋକୁ ତା 22.8.2005 ରିଖ ବିଶିଷ୍ଟ ଅନ୍ୟ ଏକ ନିବେଦନପତ୍ର ନେଇ ଆସିଥିଲା ଯାହାକୁ 7.10.2005 ରେ ଏହି ଆଧାରରେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏହା ଅତ୍ୟନ୍ତ ଅସନ୍ତୋଷଜନକ, ଅଯୌକ୍ତିକ ଏବଂ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସ୍ୱୀକାର୍ଯ୍ୟ ନୁହେଁ । ତା 7.10.2005 ରିଖର ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ ଆଦେଶକୁ ପ୍ରଶ୍ନ କରିବାକୁ ମେସ୍କୋ ରିଟ୍ ଆବେଦନକୁ ସଂଶୋଧନ କରିଥିଲେ । 11.4.2007 ଏବଂ 12.4.2007 ରେ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ପୁନର୍ବାର ଇଡକୋଙ୍କୁ ପଚାରିଥିଲେ ଯେ ଅବଶିଷ୍ଟ ଜମିକୁ ମେସ୍କୋକୁ ଦଖଲ ମିଆଦିରେ ଦେବାକୁ ଇଚ୍ଛୁକ କି ନାହିଁ । ଇଡକୋ ଏପରି କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ହୋଇଥିବାରୁ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ରିଟ୍ ଆବେଦନକୁ 825.68 ଏକର ଜମିକୁ ଦଖଲ ମିଆଦିରେ ଦେବାକୁ ଅନୁମତି ଦେଇଥିଲେ । ଏଥିରେ କ୍ଷୁବ୍ଧ ହୋଇ, ଆବେଦନକାରୀମାନେ ଆମ୍ଭ ସମ୍ମୁଖରେ ଉପସ୍ଥିତ ଅଛନ୍ତି ।

8. ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ କହିଛନ୍ତି ଯେ ଇଡକୋ ତା 25.1.1995 ରିଖର ନୀତି ନିଷ୍ପତ୍ତିରେ ଥିବା ଖଣ୍ଡ 18 କୁ ପାଳନ କରିନାହିଁ, ଯେଣୁ 3 ମାସର ନୋଟିସ ଦିଆଯାଇନାହିଁ, ଆଇନର ଉପଯୁକ୍ତ ପ୍ରକ୍ରିୟା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟଥା

ଦଖଲାଧିକାରକୁ ପୁନର୍ବାର ଆରମ୍ଭ କରିବାକୁ ଏହା ଉନ୍ମୁକ୍ତ ନଥିଲା । ଯେହେତୁ ମେସ୍କୋ ଏହାର ଆବେଦନକୁ ଉପରୋକ୍ତ ସୀମା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଉପଲବ୍ଧ ଜମି ମଧ୍ୟରେ ସୀମିତ ରଖିଥିଲା, ତେଣୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ 825.64 ଏକର ଜମି ଦଖଲ ମିଆଦିରେ ଦେବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରିଥିଲେ ।

9. ଆବେଦନକାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ବିଦ୍ୱାନ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଦ୍ୱାରା ଏହା ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଜମି ପୁନଃ ଦଖଲାରମ୍ଭ କରିବାର ଆଦେଶକୁ ଖାରଜ କରି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଆଇନତଃ ତ୍ରୁଟି କରିଛନ୍ତି । ଯେହେତୁ 1996 ଏବଂ 1997 ବର୍ଷରେ ଇଡକୋ ଦ୍ୱାରା ବାରମ୍ବାର ଅନୁସ୍ମାରକ ଦେବା ସତ୍ତ୍ୱେ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦିତ କରିବାରେ ମେସ୍କୋ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ତା 'ପରେ ଅନେକ ବର୍ଷ ଧରି ଶାନ୍ତ ରହିଥିଲା, ଏବଂ ପରିଶେଷରେ ନୋଟିସ ଜାରି ହେବା ପରେ, ଜମିର ପୁନଃ ଦଖଲାରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା ଯାହା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ଅନ୍ୟ ଶିଳ୍ପଗୁଡ଼ିକୁ ଆବଣ୍ଟନ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ ଜମି ସେମାନଙ୍କର ଭବିଷ୍ୟତ ସମ୍ପ୍ରସାରଣ ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ଖଣି ଖନନ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟରେ ଜମି ମଧ୍ୟ ବର୍ତ୍ତମାନ ଉପଲବ୍ଧ ନାହିଁ । କିସ୍ତିଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଜମା କରାଯାଇ ନଥିଲା । ପଟ୍ଟା ଦଲିଲର କାର୍ଯ୍ୟକାରିତାର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ପଟ୍ଟାଦାତା ଏବଂ ପଟ୍ଟାଧାରୀଙ୍କ ସମ୍ପର୍କ କଦାପି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇନଥିଲା, ତେଣୁ ଜମିର ପୁନଃ ଦଖଲାରମ୍ଭ ପାଇଁ 3 ମାସର ନୋଟିସର ଆବଶ୍ୟକତା ନଥିଲା । ଏକ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ସମାପ୍ତ କରିବା ପାଇଁ ତିନି ମାସର ନୋଟିସ୍ ଆବଶ୍ୟକ । ପୁନଃ ଦଖଲାରମ୍ଭର ଆଦେଶ ପାରିତ ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ସେହି ଅନୁଯାୟୀ, ଅଧିକାରକୁ ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି କାରଣ କିସ୍ତି ପ୍ରଦାନ କାର୍ଯ୍ୟସମ୍ପନ୍ନରେ ଏବଂ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନରେ ବିଫଳ ହେବା ପରେ ମେସ୍କୋକୁ ଦଖଲ ରଖିବାକୁ କୌଣସି ଅଧିକାର ଦିଆଯାଇନଥିଲା । ମାମଲାର ତଥ୍ୟ ଏବଂ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଇଡକୋ ଦ୍ୱାରା ଜମା କରାଯାଇଥିବା ଅର୍ଥର ପରିମାଣ ପାଖାପାଖି 1.25 କୋଟି ଟଙ୍କା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ବ୍ୟାଜ୍ୟାପ୍ତ କରିବାକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଆଦେଶ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଥିଲା । ଉକ୍ତ ଜମିରେ ମେସ୍କୋ ଦ୍ୱାରା କୌଣସି ବିକାଶ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ତେଣୁ, ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶକୁ ରଦ୍ଦ କରାଯାଇପାରେ ।

10. ପ୍ରତିବାଦୀ ତରଫରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ଶ୍ରୀମାନ ବରିଷ୍ଠ ଅଧିବକ୍ତା ଅନୁରୋଧ କରିଛନ୍ତି ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟର ଆଦେଶ ଉପଯୁକ୍ତ ଏବଂ ଆବେଦନରେ ହସ୍ତକ୍ଷେପ ପାଇଁ କୌଣସି ମାମଲା ହୋଇନାହିଁ । ରାଜ୍ୟ ତଥା ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସ୍ୱାର୍ଥରେ ଏହି ଇସ୍ପାତ କାରଖାନା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ବଡ଼ ଧରଣରେ ହେବ । କେତେକ ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଇତ୍ୟାଦି କାରଣରୁ, ମେସ୍କୋ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତି ପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦିତ କରି ପାରିନଥିଲା । ଜମି ପୁନଃ ଦଖଲାରମ୍ଭ କରିବା ପାଇଁ 3 ମାସର ନୋଟିସ୍ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା ଯାହା କରାଯାଇ ନାହିଁ । ଜମି ଉପରେ ବିକାଶ ବିଷୟରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ପ୍ରଶ୍ନ ପଚରାଯିବାରୁ କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ସୀମା ପ୍ରାଚୀର ନିର୍ମାଣ କରାଯାଇଛି । ତଥାପି, ଜମି ପୁନଃ ଦଖଲାରମ୍ଭ ହେବା ପୂର୍ବରୁ କୌଣସି କାରଖାନା ଇତ୍ୟାଦି ସ୍ଥାପନ କରାଯାଇପାରିଲା ନାହିଁ ।

11. ପ୍ରତିଦ୍ୱନ୍ଦ୍ୱୀ ଉପସ୍ଥାପନ ଉପରେ ବିସ୍ତାର କରିବା ପୂର୍ବରୁ, କିଛି ତଥ୍ୟ ଉପରେ ଧ୍ୟାନ ଦେବା ଉପଯୁକ୍ତ । ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଇସ୍ପାତ ଏବଂ ଖଣି ବିଭାଗ ବାର୍ଷିକ 3 ନିୟୁତ ଟନର ସର୍ବୋଚ୍ଚ କ୍ଷମତା ବିଶିଷ୍ଟ 2 ନିୟୁତ ଟନର

ଇସ୍ପାତ କାରଖାନା ପ୍ରତିଷ୍ଠା ପାଇଁ 2500 ଏକର ଜମି ଆବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ନୀତିଗତ ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା । ଆବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି ହେବା ପୂର୍ବରୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ତା 5.1.1995 ରିଖର ଚିଠି ମାଧ୍ୟମରେ 25 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସାମ୍ୟ ଭାଗିଦାରୀ ପ୍ରସ୍ତାବ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିନେଇଥିଲେ ଏବଂ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 25.01.1995 ରେ ଜାରି କରାଯାଇଥିବା ସଂଶୋଧିତ ନିବନ୍ଧନ ଓ ସର୍ତ୍ତାବଳୀରେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ନିବନ୍ଧନ ଓ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ଦୀର୍ଘକାଳୀନ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ଆଧାରରେ 2500 ଏକର ଜମି ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବାକୁ ଇଡକୋଙ୍କୁ ପରାମର୍ଶ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ସେମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଥମ କିସ୍ତି ପାଇଁ 1.25 କୋଟି ଟଙ୍କା ଏବଂ ଜମିର ଭଡ଼ା ଏବଂ ଖଜଣା ପାଇଁ 13,08,842/- ଟଙ୍କା ଜମା କରିବାକୁ ଦରକାର ଥିଲା , ଯାହା ତା 21.3.1995 ରିଖର ଚିଠିରେ ପ୍ରତିଫଳିତ ହୋଇଛି । 1. 25 କୋଟି ଟଙ୍କାର ରାଶି 3.5.1995 ରେ ଜମା କରାଯାଇଥିଲା । ଇଡକୋର ତା 13.6.1996 ରିଖର ଯୋଗାଯୋଗ ମାଧ୍ୟମରେ, 1756.29 ଏକର ଜମିର ଦଖଲାଧିକାର ନେବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା ଏବଂ ମେସ୍କୋକୁ ଆହୁରି ରାଜିନାମା ଦସ୍ତାବିଜ ଚିଠାର ଏକ ଅବିକଳ ନକଲ ଦାଖଲ କରିବାକୁ ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ଏହା ଜଣାପଡୁଛି ଯେ 18.6.96 ରେ 1756 ଏକର ଜମିର ଅଗ୍ରୀମ ଦଖଲ ମେସ୍କୋକୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିଲା କିନ୍ତୁ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନ କରିବା ପାଇଁ ରାଜିନାମା ଦଲିଲ ଚିଠା ଏହା ଦ୍ୱାରା ଦାଖଲ କରାଯାଇ ନଥିଲା, ତେଣୁ ଜମିର ପୁନଃ ଦଖଲାରମ୍ଭ କରିବାକୁ ଏବଂ ଆବଣ୍ଟନ ବାତିଲ କରିବାକୁ 27.10.1997 ରେ ଇଡକୋ ଦ୍ୱାରା ଏକ ଚିଠି ଲେଖାଯାଇଥିଲା । ତା 26.11.1997 ରିଖ ଏକ ଯୋଗାଯୋଗରେ, ଇଡକୋ ଲେଖିଥିଲା ଯେ ଏହା 20.1.1996 ରେ ମେସ୍କୋକୁ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ରର ଚିଠା ପଠାଇଥିଲା ଏବଂ ମେସ୍କୋ ଦ୍ୱାରା ତୁରନ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପାଇଁ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ରର ରାଜିନାମା ଚିଠା ଦାଖଲ କରିବାକୁ ଲୋଡ଼ିଥିଲା । ତେଣୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଯଦିଓ ଏହି ଦଖଲାଧିକାର ମେସ୍କୋ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ସେହି ସମୟରେ, ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ରର ନିଷ୍ପାଦନ କରିବାରେ ଏହା ତରଫରୁ ଅକଥନୀୟ ଅବହେଳା କରାଯାଇଥିଲା । ଅନେକ ବର୍ଷ ଧରି ମେସ୍କୋ ତରଫରୁ ଅବଜ୍ଞାପୂର୍ବକ ଖିଲାପ ହେତୁ, ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦିତ ହୋଇପାରିଲା ନାହିଁ । ପରିଶେଷରେ ଇଡକୋ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନ କାର୍ଯ୍ୟସମ୍ପନ୍ନ କିମ୍ବା ଜମିର ପୁନଃ ଦଖଲାରମ୍ଭକୁ ସାମ୍ନା କରିବା ପାଇଁ ଏହାର ତା 27.10.1997 ରିଖ ଏବଂ 26.11.1997 ରିଖର ପୂର୍ବ ଯୋଗାଯୋଗକୁ ଉଲ୍ଲେଖ କରି ଜମିର ପୁନଃ ଦଖଲାରମ୍ଭ ସଂକ୍ରାନ୍ତରେ ମେସ୍କୋକୁ ତା 4.7.2003 ରିଖରେ ନୋଟିସ୍ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା । ପ୍ରାରମ୍ଭିକ କିସ୍ତି ରାଶି 1.25 କୋଟି ଟଙ୍କା ବ୍ୟତୀତ ଅନ୍ୟ କିସ୍ତି ରାଶି ଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟ ଜମା କରାଯାଇ ନଥିଲା । ତେଣୁ ନୋଟିସ ଦ୍ୱାରା ବାକି ଖିଲାପ ରାଶି 22,84,48,890 ଟଙ୍କା ଜମା କରିବାକୁ ଏବଂ 19.7.2003 ସୁଦ୍ଧା ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନ କରିବାକୁ ମେସ୍କୋ ପକ୍ଷରେ ଲୋଡ଼ା ଥିଲା, ଯାହା ବିଫଳ ହେଲେ ଜମିର ପୁନଃ ଦଖଲାରମ୍ଭ ହେବ ଏବଂ ମେସ୍କୋ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ରାଶି ଜମିର ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ଭୋଗ ଦଖଲ ବାବଦରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ଆକାରରେ ସମାଯୋଜିତ ହେବ ଏବଂ ଫଳତଃ ଭବିଷ୍ୟତରେ କ୍ଷୟକ୍ଷତି ଏବଂ ଖର୍ଚ୍ଚର ଉତ୍ତରଦାୟିତ୍ୱରେ ରହିବ । ଯେହେତୁ ମେସ୍କୋ ଦ୍ୱାରା କିଛି କରାଯାଇନଥିଲା, ତା 25.7.2003 ରିଖର ଯୋଗାଯୋଗ ମାଧ୍ୟମରେ,

ଇଡକୋ ଜମି ପୁନଃ ଦଖଲାରମ୍ଭ କଲା ଏବଂ ତା 14.6.1996 ରିଖର ଦଖଲାଧିକାର ଦଲିଲ ପ୍ରଦାନକୁ ବାତିଲ କଲା । ଜମା ହୋଇଥିବା ଅର୍ଥ ବାଜ୍ୟାପ୍ତ ହୋଇଥିଲା ।

12. ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଏବଂ ମେସ୍କୋ ଗ୍ରୁପ୍ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡଷ୍ଟ୍ରିଜ୍ ମଧ୍ୟରେ 4.5.1994 ରେ ବୁଝାମଣାପତ୍ର (ଏମଓୟୁ) ହୋଇଥିଲା । ତଦନୁସାରେ, ଓଡ଼ିଶା ସରକାର ଉପଯୁକ୍ତ ଖଣି ସ୍ଥାନଗୁଡ଼ିକରେ ଖଣି ପାଇଁ ଜମିର ପଟ୍ଟାଦାରୀ ଅଧିକାର ସୁପାରିଶ କରିବାକୁ ଦାୟିତ୍ୱ ନେଇଥିଲେ । ଏହି ଏମଓୟୁ କୁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ରାଜିନାମାରେ ପରିଣତ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଥିଲା । ଇସ୍ପାତ କାରଖାନା ପାଇଁ ଜମି ଆବଣ୍ଟନ ପାଇଁ ଓଡ଼ିଶା ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା 25.1.1995 ରେ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହୋଇଥିବା ସାଧାରଣ ନିବନ୍ଧନ ଏବଂ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ, ଜମିର ମୂଲ୍ୟ ଏକର ପିଛା 1 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ଥିଲା । ହସ୍ତାନ୍ତରିତ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ 90 ବର୍ଷ ଧରି ରଖିବା ଅଧିକାର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ସହିତ କିସ୍ତିରେ ଏହି ରାଶି ପ୍ରଦାନ କରାଯିବାର ଥିଲା । ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ରରେ ଭର୍ତ୍ତି କରାଯିବାକୁ ଥିବା ସାଧାରଣ ନିବନ୍ଧନ ଏବଂ ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ସର୍ତ୍ତ ସଂଖ୍ୟା 18 ରେ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ନୋଟିସ ପରେ ତିନି ମାସ ମଧ୍ୟରେ ପଟ୍ଟାଧାରୀଙ୍କୁ ଭଙ୍ଗର ପ୍ରତିକାର କରିବାକୁ ପଡିବ । ସାଧାରଣ ନିବନ୍ଧନ ଏବଂ ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ଖଣ୍ଡ 18 ଏଠାରେ ଉଦ୍ଧୃତ ହୋଇଛି:

> "**18.** ଯଦି ଏତଦଦ୍ୱାରା ପଟ୍ଟାଦାତାଙ୍କର ଦେୟ ସଂରକ୍ଷିତ କିମ୍ବା ଏହାର କୌଣସି ଅଂଶ ଯେ କୌଣସି ସମୟରେ ବକେୟା ରହିବ ଏବଂ ଯେଉଁ ତାରିଖରେ ତାହା ବକେୟା ହୋଇଥିବ, ସେହି ତାରିଖ ପରେ ପରବର୍ତ୍ତୀ ତିନି ମାସ ପାଇଁ ପୈଠ କରା ନ ଯିବ, ଏହା ଆଇନଗତ ଭାବରେ ଦାବି କରାଯାଇପାରେ କି ନାହିଁ, କିମ୍ବା ଯଦି ପଟ୍ଟାଧାରୀ ଦ୍ୱାରା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସି ଗୋଟେ ବି ଭଙ୍ଗ କିମ୍ବା ଅଣ-ପାଳନ କରାଯାଏ ଏବଂ ଏଠାରେ ଥିବା ଚୁକ୍ତି ଭଙ୍ଗ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ପଟ୍ଟାଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲିଖିତ ନୋଟିସ ଦିଆଯାଇଥିବା ତିନି ମାସ ମଧ୍ୟରେ ଭଙ୍ଗର ପ୍ରତିକାର କରିବାରେ ପଟ୍ଟାଧାରୀ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି କିମ୍ବା ଦେବାଳିଆ ହୋଇଯାଆନ୍ତି କିମ୍ବା ଉକ୍ତ ବ୍ୟବସାୟ ଗଠନ ପାଇଁ ତାଙ୍କ ଋଣଦାତାମାନଙ୍କ ସହିତ ଏକ ରାଜିନାମା କରନ୍ତି, ଏହି ରାଜିନାମା ସମାପ୍ତ ହୋଇଛି ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ ଏବଂ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ କିମ୍ବା ଅଧିକାରର ପୂର୍ବ କାରଣର କିମ୍ବା ପୁନଃ ପ୍ରବେଶ ପ୍ରତିକାରର କୌଣସି ଛାଡ ସତ୍ତ୍ୱେ ପଟ୍ଟାଧାରୀ ଏବଂ ଏପରି କୌଣସି ଅଧିକାର ପ୍ରତି ପ୍ରତିକୂଳ ଭାବ ନ କରି, କିମ୍ବା ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ଅଧୀନରେ ବକେୟା ଆଦାୟ ପାଇଁ ପଟ୍ଟାଦାତାଙ୍କ ପ୍ରତିକାର ବିନା, ହସ୍ତାନ୍ତର ସମ୍ପତ୍ତି ଉପରେ ପ୍ରବେଶ କରିପାରିବେ ଏବଂ ଏହାକୁ ପୁନର୍ବାର ଅଧିକାର କରିପାରିବେ ଯେପରି ଏହି ହସ୍ତାନ୍ତର ସମ୍ପତ୍ତି ଦଖଲ ମିଆଦିରେ ଦିଆଯାଇ ନାହିଁ । ଏପରି ସ୍ଥିତିରେ ପଟ୍ଟାଧାରୀ କ୍ଷତି କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ଦେୟ ଆକାରରେ, ଯାହା ପଟ୍ଟାଦାତାଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହେବ, ପଟ୍ଟାଦାତାଙ୍କୁ ସେହି ପରିମାଣର ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରିବେ । ପଟ୍ଟାଧାରୀଙ୍କଠାରୁ ଆଦାୟଯୋଗ୍ୟ କ୍ଷତି କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ ବକେୟା ପରିମାଣକୁ ପଟ୍ଟାଧାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପୂର୍ବରୁ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଥିବା ରାଶି ସହିତ ସମାଯୋଜନ କରାଯିବ । ଯଦି ଏପରି ସମାଯୋଜନ ପରେ ବଳକା ରହିଥାଏ, ତେବେ ତାହା କୌଣସି ସୁଧ ବିନା ପଟ୍ଟାଧାରୀଙ୍କୁ ଫେରାଇ ଦିଆଯିବ । ଯଦି ଏପରି

ସମାଯୋଜନ ପରେ ପଟ୍ଟାଧାରୀଙ୍କଠାରୁ କିଛି ବକେୟା ଆଦାୟଯୋଗ୍ୟ ରହିବ ଏବଂ ଯଦି ପଟ୍ଟାଧାରୀ ତାହା ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି, ତେବେ ପଟ୍ଟାଦାତା ନିଜ ବିବେଚନା ମୁତାବକ ଆଦାୟ ପାଇଁ କୌଣସି ଆଇନଗତ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ସ୍ୱାଧୀନ ରହିବେ । (ଗୁରୁତ୍ୱ ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି)

ଉପରୋକ୍ତ ସର୍ତ୍ତ ସଂଖ୍ୟା **18** କେବେ ହେଲେ ବଳବତ୍ତର ହୋଇନାହିଁ ଏବଂ ତତ୍କାଳୀନ ମାମଲାର ତଥ୍ୟରେ ନିଷ୍କ୍ରିୟ ରହିଲା କାରଣ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ରଟି ନିଷ୍ପାଦିତ ହୋଇନଥିଲା । ଅନ୍ୟଥା, ମେସ୍କୋକୁ ଭଙ୍ଗକୁ ସମାଧାନ କରିବା ପାଇଁ ତିନି ମାସରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେହେତୁ 1997 ରେ ପୁନର୍ବାର ଦଖଲାରମ୍ଭ ପାଇଁ ନୋଟିସ ଦିଆଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଜୁଲାଇ, 2003 ରେ ପୁନର୍ବାର ଦଖଲାରମ୍ଭ ହେବା ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ସାଢ଼େ ପାଞ୍ଚ ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି, ଭଙ୍ଗର ପ୍ରତିକାର କରା ଯାଇନଥିଲା । ଅଗ୍ରୀମ ଦଖଲାଧିକାର ପାଇବା ସତ୍ତ୍ୱେ, ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନ କରିବାରେ ମେସ୍କୋ ତରଫରୁ ବିଫଳତା ଥିଲା ଯଦିଓ ନିଷ୍ପାଦନ କରିବା ପାଇଁ ଜାନୁଆରୀ, 1996 ରେ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ଚିଠା ପଠାଯାଇଥିଲା । ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ଦଲିଲର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହେବାର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ପଟ୍ଟାଦାତା ଏବଂ ପଟ୍ଟାଧାରୀଙ୍କ ସମ୍ପର୍କ କେବେ ବି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇନଥିଲା । ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା କାରଣ ରାଜ୍ୟ ସରକାର କେବଳ ନୀତିଗତ ଅନୁମୋଦନ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ ଏବଂ ଇଡକୋକୁ ଜମି ଆବଣ୍ଟନ କରିବାକୁ ପରାମର୍ଶ ଦେଇଥିଲେ ଯାହା କେବଳ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନ କରିବା ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇପାରିବ । ବାସ୍ତବରେ, ଇଡକୋ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ନ କରି ମେସ୍କୋକୁ ଜମିର ଅଗ୍ରୀମ ଦଖଲାଧିକାର ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବା ଉଚିତ୍ ନଥିଲା । ତେବେ, ଇଡକୋର ଜ୍ଞାତସାରରେ ଖୁବ ଭଲ ରୂପେ ଥିବା କାରଣରୁ, ଆଗୁଆ ଦଖଲାଧିକାର ଦିଆଯାଇଥିଲା । ଆବଣ୍ଟନ ପତ୍ରରେ ଏକ ପୂର୍ବ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ସର୍ତ୍ତ ଭାବରେ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନ କରିବାକୁ ମନସ୍ଥ କରାଯାଇଥିଲା । ଓଡ଼ିଶା ଶିଳ୍ପ ଭିତ୍ତିଭୂମି ବିକାଶ ନିଗମ ଅଧିନିୟମ, 1980 (ସଂକ୍ଷେପରେ 'ଅଧିନିୟମ') ର ଧାରା 33 ରେ ଯେପରି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି, ନିଗମ ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ଏବଂ ନିୟମ ଏବଂ ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁସାରେ ଜମିର ନିଷ୍ପାଦନ କରିପାରିବ । ପୂର୍ବ ଦୃଷ୍ଟାନ୍ତ ସର୍ତ୍ତଟି ଥିଲା ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନ, ଏବଂ ଯେହେତୁ ଏହା ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ମଧ୍ୟ ନିର୍ଦ୍ଦେଶିତ ହୋଇଥିଲା, ଆମ୍ଭ ବିବେଚିତ ମତାମତ ଅନୁସାରେ, କୌଣସି ଚୂଡାନ୍ତ ଚୁକ୍ତି ଦଲିଲ ହୋଇନଥିଲା ଏବଂ ମେସ୍କୋ ତରଫରୁ ଏକ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନରେ ବିଫଳତା କାରଣରୁ ଦେଣନେଣ କାରବାରଟି ଅସିଦ୍ଧ ହୋଇଯାଇଥିଲା ।

13. ଏହି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 33 ନିମ୍ନରେ ଦିଆଗଲା:

"ଧାରା 33 । ନିଗମ ଦ୍ୱାରା ଜମିର ନିକାଶ । - (1) ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା କୌଣସି ନିର୍ଦ୍ଦେଶାବଳୀ ସାପେକ୍ଷରେ ନିଗମ ଏହି ସମାଧାନ କରିପାରିବ -

(a) କୌଣସି ଜମି, ଯାହା ଉପରେ କୌଣସି ବିକାଶମୂଳକ କାର୍ଯ୍ୟ ହାତକୁ ନ ନେଇ କିମ୍ବା ସମ୍ପାଦନ ନ କରି, ରାଜ୍ୟ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିବ ଏବଂ ତାଙ୍କୁ ହସ୍ତାନ୍ତର କରାଯାଇଥିବ; କିମ୍ବା

(b) ଏପରି କୌଣସି ଜମି, କୌଣସି ବିକାଶ କାର୍ଯ୍ୟ, ଯାହା ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରେ, ହାତକୁ ନେବା କିମ୍ବା କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ କରିବା ପରେ, ଏପରି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଏପରି ପ୍ରକାରେ, ଏହି ଅଧିନିୟମର ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟକୁ ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବା ପାଇଁ, ଏପରି ନିୟମ ଏବଂ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ସାପେକ୍ଷରେ, ଯେପରି ଏହା ସମୀଚୀନ ବୋଲି ବିବେଚନା କରେ,

(2) ଉପ-ଧାରା (1) ଅଧୀନରେ ଜମିର ନିକାଶ ସମ୍ବନ୍ଧରେ, ଯେତେଦୂର ସମ୍ଭବ, ନିଗମର କ୍ଷମତା ସୁରକ୍ଷିତ ରଖିବାକୁ ଏପରି ଭାବେ ପ୍ରୟୋଗ କରାଯିବ ଯେ -

(a) ଯେଉଁ କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିଗମ ନିଜର ଆବଶ୍ୟକତାରୁ ବଳକା ଥିବା କୌଣସି ଜମିକୁ ବିକ୍ରୟ ଦ୍ୱାରା ନିକାଶ କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତାବ ଦେଇଥାଏ, ସେହି କ୍ଷେତ୍ରରେ ନିଗମ ସର୍ବପ୍ରଥମେ ଉକ୍ତ ଜମିକୁ ସେହି ବ୍ୟକ୍ତିମାନଙ୍କୁ ପ୍ରଦାନ କରିବ, ଯେଉଁମାନଙ୍କଠାରୁ ଏହା ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲା । ଯଦି ସେମାନେ ଏହାକୁ କିଣିବାକୁ ଚାହାଁନ୍ତି, ଏହାର ବିକାଶ ଏବଂ ବ୍ୟବହାରର ଏପରି ଆବଶ୍ୟକତା ସାପେକ୍ଷରେ ନିଗମ ଲାଗୁ କରିବାକୁ ଯାହା ଉପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରୁଥିବ ।

(b) ଏପରି କୌଣସି ଜମିରେ ବସବାସ କରୁଥିବା କିମ୍ବା ବ୍ୟବସାୟ କରୁଥିବା କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କାର୍ଯ୍ୟକଳାପ କରୁଥିବା ବ୍ୟକ୍ତି, ଯଦି ସେମାନେ ନିଗମର ଜମିରେ ଆବାସ ପାଇବାକୁ ଚାହାଁନ୍ତି ଏବଂ ନିଗମର ବିକାଶ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ଯେକୌଣସି ଆବଶ୍ୟକତାକୁ ଅନୁପାଳନ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛୁକ ଏବଂ ଯେଉଁ ମୂଲ୍ୟରେ ଏପରି କୌଣସି ଜମି ସେମାନଙ୍କଠାରୁ ଅଧିଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି, ସେହି ମୂଲ୍ୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ସ୍ଥିର ହୋଇଥିବା ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଉପରେ ସେମାନଙ୍କ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ଆବଶ୍ୟକତା ଅନୁଯାୟୀ ଉପଯୁକ୍ତ ଆବାସ ପାଇବା ପାଇଁ ବ୍ୟବହାରର ଏକ ସୁଯୋଗ ଅଛି ।

(3) ଏହି ଅଧିନିୟମର କୌଣସି ବିଷୟକୁ ନିଗମ ଦାନ ମାଧ୍ୟମରେ ଜମିର ବିକ୍ରୟ, ବନ୍ଧକ, ବିନିମୟ, କିମ୍ବା ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ମାଧ୍ୟମରେ ହେଉ କିମ୍ବା କୌଣସି ସର୍ଜନା, କୌଣସି ଭୋଗାଧିକାର, ଅଧିକାର କିମ୍ବା ବିଶେଷାଧିକାର ହେଉ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟଥା ନିଷ୍ପାଦନ କରିବାରେ ସକ୍ଷମ ବୋଲି ବିବେଚନା କରାଯିବ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଉପରୋକ୍ତ ବିଷୟାଧୀନରେ; ଏହି ଅଧିନିୟମରେ ଜମିର ନିକାଶକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଉଲ୍ଲେଖକୁ କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ତାହାର ନିକାଶକୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଉଲ୍ଲେଖ ଭାବେ ବିବେଚନା କରାଯିବ ।

ଧାରା 33(1) ଏବଂ 33(3) ରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ରର ନିଷ୍ପାଦନ ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା କାରଣ ନିଗମ କେବଳ ଆଇନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା ଏବଂ ଅନ୍ୟଥା ମଧ୍ୟ ଏହା ସରକାରୀ ଆଦେଶରେ ହିଁ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ହୋଇଥିବା ଉପାୟରେ ଜମିର ନିକାଶ କରିପାରିବ । ତେଣୁ, ମେସ୍କୋର ଅବହେଳା ହେତୁ ଦେଣନେଣ କାରବାର

ଅସିଦ୍ଧ ହୋଇଗଲା ଏବଂ ଭଙ୍ଗର ପ୍ରତିକାର ପାଇଁ ତିନି ମାସର ନୋଟିସ୍ ଦେବା ଆବଶ୍ୟକ ନଥିଲା । ତେବେ ସେ ଯାହା ହେଉ, ଅନେକ ବର୍ଷ ଧରି ମାମଲାର ତଥ୍ୟରେ, ତା 27.10.1997 ରିଖ ଯୋଗାଯୋଗ ପରେ ଏହି ଭଙ୍ଗର 2003 ଜୁଲାଇ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରତିକାର କରାଯାଇନଥିଲା ।

14. ତତ୍କାଳୀନ ମାମଲାରେ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନ ନ କରି ମେସ୍କୋ ଦ୍ୱାରା ଦଖଲ ଉପଭୋଗ କରାଯାଇଥିଲା । ଇଡକୋର ଆଚରଣରେ ମଧ୍ୟ ତତ୍ପରତା ନଥିଲା । 1997 ମସିହାରେ ଦଖଲ ପାଇଁ ନୋଟିସ ଜାରି କରାଯାଇଥିଲା, କିନ୍ତୁ ତା'ପରେ 2003 ମସିହା ଜୁଲାଇ ମାସ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଇଡକୋ କିମ୍ବା ମେସ୍କୋ ଦ୍ୱାରା କିଛି କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଏପରିକି ମେସ୍କୋ ଦ୍ୱାରା ଗୋଟିଏ ବି ଯୋଗାଯୋଗ ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯାଇନାହିଁ ଯେଉଁଥିରେ ଭଙ୍ଗର ପ୍ରତିକାର ପାଇଁ ଏହାର ପ୍ରସ୍ତାବ ଏବଂ ମେସ୍କୋ ତରଫରୁ ହାଜର ହୋଇଥିବା ଶ୍ରୀମାନ ଓକିଲଙ୍କୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଜିଜ୍ଞାସା ଉପରେ, 1997 ରୁ 2003 ମଧ୍ୟରେ କ'ଣ ଘଟିଥିଲା ସେ ବିଷୟରେ ସେମାନେ ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାରେ ଅସମର୍ଥ ହୋଇଥିଲେ, କେବଳ ଏକ ଅସ୍ପଷ୍ଟ ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଏହା କେତେକ ମକଦ୍ଦମାରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଥିଲା ଯାହାର ସତ୍ୟତା ଉପରେ ଯୁକ୍ତି କରା ଯାଇନାହିଁ । ତେଣୁ, ମେସ୍କୋ ତରଫରୁ ନିଷ୍କ୍ରିୟତା ପାଇଁ ଭଲ, ମନ୍ଦ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟ କୌଣସି ପ୍ରକାର ବ୍ୟାଖ୍ୟା ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯାଇନାହିଁ । ମେସ୍କୋର ନିଜସ୍ୱ ତ୍ରୁଟି ଏବଂ ଅବହେଳା ହେତୁ ଦେଣନେଣ କାରବାର ଅସିଦ୍ଧ ହୋଇଗଲା, ଏବଂ ଏହା ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦିତ କରିବାର ଅଧିକାର ହରାଇଛି । ଦଖଲଭୋଗ ନେବା ପରେ, ଏହା ଏତେ ବର୍ଷ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଅପେକ୍ଷା କରି ପାରିନଥାନ୍ତା । ମେସ୍କୋ ଦ୍ୱାରା ଯାହା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା ତାହା କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଏହା ମଧ୍ୟ ଜମିରେ କୌଣସି ଉପଯୁକ୍ତ ବିକାଶ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା । ସେମାନେ ଉକ୍ତ ଅର୍ଥରାଶି କିପରି ଖର୍ଚ୍ଚ କଲେ ତାହା ବ୍ୟାଖ୍ୟା କରିବାରେ ସେମାନେ ଅସମର୍ଥ ହୋଇଥିବାରୁ ସେମାନେ 22 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରିଛନ୍ତି ବୋଲି ଉପସ୍ଥାପନ କରିବାରେ ଆମ୍ଭେ କୌଣସି ଦମ୍ଭ ପାଇନାହୁଁ, ଏବଂ କେବଳ ଏକ ସାଦାସିଧା ବିବୃତି ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯେ ସେମାନେ ଏକ ସୀମା ପ୍ରାଚୀର ନିର୍ମାଣ କରିଛନ୍ତି । ମେସ୍କୋ ଦ୍ୱାରା 22 କୋଟି ଟଙ୍କା ଖର୍ଚ୍ଚ କରାଯାଇଥିଲା ବୋଲି ଏହା ପ୍ରତିପାଦନ ହୋଇନାହିଁ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନରେ ବିଫଳ ହେବା ପରେ, ସେମାନଙ୍କୁ ନିଜ ଦାୟିତ୍ୱରେ ବିନିଯୋଗ କରିବାକୁ ଥିଲା । ଯଦି ସେମାନେ କିଛି ଅର୍ଥ ନିବେଶ କରିଛନ୍ତି, ତେବେ ସେହି ଆଧାରରେ ସେମାନେ କୌଣସି ଆଇନଗତ କିମ୍ବା ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ଅଧିକାର ଦାବି କରିପାରିବେ ନାହିଁ ।

15. ଇଡକୋ ଏକ ବୈଧାନିକ ପ୍ରାଧିକରଣ ଅଟେ ଏବଂ ଏହା କେବଳ ଲିଖିତ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ଆଧାରରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବ । ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନ ଆବଶ୍ୟକ ଅଟେ ଏବଂ ଏହା ତରଫରୁ ସମ୍ପତ୍ତିର ଅନଧିକୃତ ଦଖଲ ମିଆଦି ରୋକିବା ପାଇଁ ଏହା ଲୋକହିତରେ ନିହିତ । ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଦଲିଲ ଆକାରରେ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଢାଞ୍ଚାରେ ନିଷ୍ପାଦିତ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଯାହା ଅପରିହାର୍ଯ୍ୟ । ତାହାର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ପଟ୍ଟାଦାତା ଏବଂ ପଟ୍ଟାଧାରୀଙ୍କ ସମ୍ପର୍କ ସୃଷ୍ଟି ହେବାର ଧାରଣା କରିବାକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯିବ ନାହିଁ । ଭାରତ ସରକାର ଅଧିନିୟମ, 1935 ର ଧାରା 175(3) ଅଧୀନରେ ଏକ ପରିସ୍ଥିତି ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା, ଏକ

ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଦଲିଲ ନିଷ୍ପାଦିତ କରିବାର ଆବଶ୍ୟକତା ଥିଲା ଯାହା ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 299 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ତତ୍ତୁଲ୍ୟ ଥିଲା, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ *ଭିକରାଜ ଜୟପୁରିଆ ବନାମ ଭାରତ ସଂଘ* ଏ ଆଇ ଆର 1962 ଏସ ସି 113 ମାମଲାରେ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ସରକାରୀ ଏବଂ ବେସରକାରୀ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଚୁକ୍ତି ପାଇଁ ଆନୁଷ୍ଠାନିକ ଦଲିଲ ଆବଶ୍ୟକ ଏବଂ ଯେଉଁଠାରେ ଏହା ଆବଶ୍ୟକ ହୁଏ ଯେ କୌଣସି ବିହିତ ରୀତିରେ କିମ୍ବା ଢଙ୍ଗରେ କରାଯିବ କିନ୍ତୁ ଅଣ - ଅନୁପାଳନର ପରିଣାମ ନିର୍ଦ୍ଧାରଣ କରେ ନାହିଁ, ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଥିଲା ନା ନିର୍ଦ୍ଦେଶାତ୍ମକ ଥିଲା, ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ଦ୍ଵାରା ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିବା ବିଧାନ ମଣ୍ଡଳର ଅଭିପ୍ରାୟ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନର ବିଚାର କରିବାକୁ ପଡିବ । ଯଦି ବିଧାନର ବ୍ୟବସ୍ଥା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ହୋଇଥାଏ, ତେବେ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପଦ୍ଧତି କିମ୍ବା ଢଙ୍ଗରେ କରାଯାଇନଥିବା କାର୍ଯ୍ୟର କୌଣସି ପ୍ରଭାବ କିମ୍ବା ବୈଧତା ରହିବ ନାହିଁ । ଏହି ଅଦାଲତ ମଧ୍ୟ ମତବ୍ୟକ୍ତ କରିଛନ୍ତି କି ଏହା ଜନସାଧାରଣଙ୍କ ସ୍ଵାର୍ଥ ପାଇଁ ଅଟେ ଯେ ରାଜ୍ୟ ଏବଂ ଜଣେ ଘରୋଇ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଚୁକ୍ତି ହୋଇଛି କି ନାହିଁ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନକୁ ବିବାଦ ଏବଂ ମକଦ୍ଦମା ଉପରେ ଛାଡିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ ।

ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ନିଗମ ସହିତ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନ କରିବାର ଏକ ପଦ୍ଧତି ଅଛି । ଇଡକୋ ଦ୍ଵାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଚିଠା ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ଫର୍ମକୁ ମେସ୍କୋକୁ ପଠାଯାଇଥିଲା କିନ୍ତୁ ଏହା ତାହାର ନିଷ୍ପାଦନରେ ବିଫଳ ହୋଇଥିଲା । ତେଣୁ ଏପରି କୌଣସି ଚୁକ୍ତି ନଥିଲା ଯାହାକୁ ଲାଗୁ କରାଯାଇ ପାରିଥାନ୍ତା ଏବଂ ମେସ୍କୋର ନିଷ୍କ୍ରିୟତା କାରଣରୁ ଏହା ଅସିଦ୍ଧ ହୋଇଯାଇଥିଲା ।

16. 1.25 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅର୍ଥରାଶି ବାଜ୍ୟାପ୍ତ ମଧ୍ୟ ଯଥାର୍ଥ ଥିଲା । *ପଶ୍ଚିମବଙ୍ଗ ରାଜ୍ୟ ବନାମ ମେସର୍ସ ବି. କେ. ମଣ୍ଡଳ ଆଣ୍ଡ ସନ୍ସ* ଏ ଆଇ ଆର୍ 1962 ଏସ୍ ସି 779 ମାମଲାରେ, ଏହି ଅଦାଲତ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଧାରା 175(3) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଏବଂ ଅଣ-ଅନୁପାଳନ ଚୁକ୍ତିନାମାକୁ ଅବୈଧ କରେ ଏବଂ ଚୁକ୍ତି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 70 ସମୃଦ୍ଧିକୁ ଉନ୍ନତିକୁ ପ୍ରତିରୋଧ କରେ । ଏହା ବ୍ୟକ୍ତି ବିଶେଷଙ୍କ ପାଇଁ ସେତିକି ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ ଯେତିକି ନିଗମ ଏବଂ ସରକାରଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରଯୁଜ୍ୟ । ଚୁକ୍ତି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 70 ସେହି ମାମଲା ସହିତ ସମ୍ପୃକ୍ତ ଯେଉଁଠାରେ ବିନା ମୂଲ୍ୟରେ ଅନିଚ୍ଛା ସ୍ଵଚ୍ଛେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି କିଛି କରେ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ ଏହାକୁ ଉପଭୋଗ କରନ୍ତି । ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ଧାରା 70 ଅନୁଯାୟୀ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦାବି କରାଯାଇପାରିବ ଏବଂ ଏହି ଅଦାଲତର ସ୍ପଷ୍ଟୋକ୍ତି ଯେ ଚୁକ୍ତି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 70 ଅନୁଯାୟୀ ପ୍ରତିପାଦିତ ନୀତି ସହ ଭାରତ ସରକାର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 175(3) ର ଦ୍ଵନ୍ଦ୍ଵ ନାହିଁ । ତେଣୁ, ମେସ୍କୋ ପକ୍ଷରୁ 1.25 କୋଟି ଟଙ୍କାର ଅର୍ଥରାଶି ବାଜ୍ୟାପ୍ତ କରିବା ଉପସ୍ଥାପନାରେ ଆମ୍ଭେ କୌଣସି ଦମ୍ଭ ପାଉ ନାହୁଁ । ଏହା ବ୍ୟତୀତ, ସେମାନେ ଦୀର୍ଘ ସମୟ ଧରି ନିଜର ଅଧିକାର ବଜାୟ ରଖିବା ପାଇଁ କ୍ଷତିପୂରଣ ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ବାଧିତ ହେବେ । *ନ୍ୟୁ ମେରାଇନ୍ କୋଲ୍ କମ୍ପାନୀ (ବେଙ୍ଗଲ) ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ୟୁନିଅନ୍ ଅଫ୍ ଇଣ୍ଡିଆ* ଏ ଆଇ ଆର 1964 ଏସ ସି 152 ମାମଲାରେ ମଧ୍ୟ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ଯେତେବେଳେ ଭାରତ ସରକାରଙ୍କ ଅଧିନିୟମର ଧାରା 175(3) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା

ହେତୁ ଏକ ଚୁକ୍ତି ଅସିଦ୍ଧ ବୋଲି ଜଣାପଡ଼େ ଏହା ପ୍ରବର୍ତ୍ତନୀୟ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ, କିନ୍ତୁ ଯଦି କୌଣସି ପକ୍ଷ ନିଜର ଦାୟିତ୍ୱ ନିର୍ବାହ କରିଥାନ୍ତେ, ତେବେ କ୍ଷତିପୂରଣ ଆଦାୟ ପାଇଁ ଧାରା 70 ଲାଗୁ କରାଯାଇଥାଏ ।

17. *ଲଳିତେଶ୍ୱର ପ୍ରସାଦ ସାହି ବନାମ ବଟେଶ୍ୱର ପ୍ରସାଦ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* ଏ ଆଇ ଆର 1968 ଏସ ସି 580 ଯେଉଁଠାରେ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 299 ର ଉଲ୍ଲଙ୍ଘନ କରି କେବଳ ରାଜିନାମା ହୋଇଥିଲା ଏବଂ ସରକାରଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନୁମୋଦିତ ହୋଇନଥିଲା, ସେଠାରେ ଏହାକୁ ଏକ ଚୁକ୍ତି ନୁହେଁ ବୋଲି କୁହାଯାଇଥିଲା କାରଣ ଏହା ଅସିଦ୍ଧ ଏବଂ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନୀୟ ହୋଇପାରିବ ନାହିଁ । *କରମଶୀ ଜେଠାଭାଇ ସୋମାୟା ବନାମ ବମ୍ବେ ରାଜ୍ୟ (ବର୍ତ୍ତମାନ ମହାରାଷ୍ଟ୍ର)* ଏ ଆଇ ଆର 1964 ଏସ ସି 1714 ରେ ମଧ୍ୟ ଅନୁରୂପ ମତ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଛି । ଏହା ସତ୍ୟ ଯେ ଉକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ତତ୍କାଳ ମାମଲାରେ ଆକର୍ଷିତ ହେଉ ନାହିଁ କିନ୍ତୁ ବୈଧାନିକ ନିଗମକୁ ମଧ୍ୟ ଆଇନ ଦ୍ୱାରା ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପଦ୍ଧତି ଅନୁଯାୟୀ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ ।

18. ଏଭଳି ମାମଲାଗୁଡ଼ିକରେ ସ୍ତମ୍ଭନ କିମ୍ବା ଅନୁମୋଦନ କରିବାର କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁନାହିଁ । *ମୁଲାମଚାନ୍ଦ ବନାମ ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶ ରାଜ୍ୟ* ଏ ଆଇ ଆର 1968 ଏସ ସି 1218 ମାମଲାରେ, ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହିପରି ମନ୍ତବ୍ୟ ଦେଇଛନ୍ତି:

> "6..........ନୀତି ହେଉଛି ଯେ ଭାରତ ସରକାର ଅଧିନିୟମ, 1935 ର ଧାରା 175(3) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା କିମ୍ବା ଭାରତୀୟ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 299(1) ର ଅନୁରୂପ ବ୍ୟବସ୍ଥା ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଚରିତ୍ରର ଅଟେ ଏବଂ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକର ଉଲ୍ଲଂଘନ ଚୁକ୍ତିନାମାକୁ ରଦ୍ଦ କରେ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକୁ ଅସିଦ୍ଧ କରେ । ଏଭଳି ସ୍ଥିତିରେ ସ୍ତମ୍ଭନ କିମ୍ବା ଅନୁମୋଦନ କରିବାର କୌଣସି ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠୁନାହିଁ । ଏହାର କାରଣ ହେଉଛି ଯେ ଭାରତ ସରକାର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 175(3) ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ଏବଂ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 299(1) ର ଅନୁରୂପ ବ୍ୟବସ୍ଥା କେବଳ ଆକାର ପାଇଁ ପ୍ରଣୟନ ହୋଇନାହିଁ, ବରଂ ଅନଧିକୃତ ଚୁକ୍ତି ବିରୁଦ୍ଧରେ ସରକାରଙ୍କୁ ସୁରକ୍ଷା ଦେବା ପାଇଁ ସେଗୁଡିକ ପ୍ରଣୟନ ହୋଇଛି । ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା ଆଧାରରେ ସାର୍ବଜନୀନ ନୀତି ଆଧାରରେ ଭାରତ ସରକାର ଅଧିନିୟମର ଧାରା 175(3) ଏବଂ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 299(1) ରେ ଏହି ବ୍ୟବସ୍ଥା ସନ୍ନିବେଶିତ ହୋଇଛି ଏବଂ ଏହି ଆନୁଷ୍ଠାନିକତାଗୁଡ଼ିକୁ ପରିତ୍ୟାଗ କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ କିମ୍ବା ପରିହାର କରାଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । ଯଦି ପ୍ରତିବାଦୀର ସ୍ତମ୍ଭନ କିମ୍ବା ଅନୁମୋଦନ ସମ୍ବନ୍ଧୀୟ ନିବେଦନ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଏ, ତେବେ ଏହାର ଅର୍ଥ ସାଧାରଣ ଜନତାଙ୍କ ସୁରକ୍ଷା ପାଇଁ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ସାମ୍ବିଧାନିକ ବ୍ୟବସ୍ଥାର ପ୍ରତ୍ୟାହାର ହେବ । ସେଥିପାଇଁ ଏପରି ମାମଲାରେ ସ୍ତମ୍ଭନ କିମ୍ବା ଅନୁମୋଦନର ନିବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇପାରିବ ନାହିଁ । କିନ୍ତୁ ଯଦି ଅର୍ଥ ଜମା କରାଯାଏ ଏବଂ ସାମଗ୍ରୀ ଯୋଗାଇ ଦିଆଯାଏ କିମ୍ବା ଯଦି ଅସିଦ୍ଧ ଚୁକ୍ତିନାମା ଅନୁଯାୟୀ ସେବା ପ୍ରଦାନ କରାଯାଏ, ତେବେ ଭାରତୀୟ ଚୁକ୍ତି ଅଧିନିୟମର ଧାରା 70 ର ବ୍ୟବସ୍ଥା ପ୍ରଯୋଜ୍ୟ ହୋଇପାରେ । ଅନ୍ୟ ଶବ୍ଦରେ କହିଲେ, ଯଦି ଭାରତୀୟ ଚୁକ୍ତି ଅଧିନିୟମର

ଧାରା 70 ଦ୍ୱାରା ଲାଗୁ କରାଯାଇଥିବା ସର୍ତ୍ତ ପୂରଣ ହୁଏ, ତେବେ ସେହି ଧାରାର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକ ପୀଡ଼ିତ ପକ୍ଷ ଦ୍ୱାରା ଅସିଦ୍ଧ ଚୁକ୍ତିରେ ଆବାହନ କରାଯାଇପାରିବ । ପ୍ରଥମ ସର୍ତ୍ତ ଏହିକି ଯେ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତି ଆଇନଗତ ଭାବରେ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ପାଇଁ କିଛି କରିବା କିମ୍ବା ତାଙ୍କୁ କିଛି ପ୍ରଦାନ କରିବା ଉଚିତ୍; ଦ୍ୱିତୀୟ ସର୍ତ୍ତ ଏହିକି ଯେ ଉକ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା କିମ୍ବା ପ୍ରଦାନ କରିବା ସମୟରେ ସେ ବିନା କାରଣରେ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛା କରିବା ଉଚିତ୍ ନୁହେଁ; ଏବଂ ତୃତୀୟ ସର୍ତ୍ତ ଏହିକି ଯେ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତି ଯାହାଙ୍କ ପାଇଁ କିଛି କରାଯାଇଛି କିମ୍ବା ଯାହାଙ୍କୁ କିଛି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇଛି, ସେ ଏହାର ଲାଭ ଉପଭୋଗ କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଯଦି ଏହି ସର୍ତ୍ତଗୁଡିକ ପରିତୃଷ୍ଟ ହୁଏ, ତେବେ ଧାରା 70 ପରବର୍ତ୍ତୀ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଉପରେ ପୂର୍ବ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦେବାର କିମ୍ବା ପୁନଃ ସ୍ଥାପନର ଉତ୍ତରଦାୟିତ୍ୱତା ଲାଗୁ କରେ । ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଷୟ ହେଉଛି ଯେ ଧାରା 70 ଅଧୀନରେ ଆସୁଥିବା ଏକ ମାମଲାରେ ବ୍ୟକ୍ତି ଅନ୍ୟ ପାଇଁ କିଛି କରୁଛନ୍ତି କିମ୍ବା ଅନ୍ୟକୁ କିଛି ବିତରଣ କରୁଛନ୍ତି, ଚୁକ୍ତିର ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ କାର୍ଯ୍ୟକାରିତା ପାଇଁ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରିପାରିବେ ନାହିଁ, କିମ୍ବା ଚୁକ୍ତିର ଭଙ୍ଗ ପାଇଁ କ୍ଷତିପୂରଣ ମାଗିପାରିବେ ନାହିଁ, ଏହାର ସରଳ କାରଣ ହେଉଛି ଯେ ତାଙ୍କ ଏବଂ ଅନ୍ୟ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ଚୁକ୍ତି ନାହିଁ ଯାହାଙ୍କ ପାଇଁ ସେ କିଛି କରନ୍ତି କିମ୍ବା ଯାହାଙ୍କୁ ସେ କିଛି ପ୍ରଦାନ କରନ୍ତି । ତେଣୁ ଯେଉଁଠାରେ ଧାରା 70 ଅନୁଯାୟୀ ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଅନ୍ୟ ଜଣଙ୍କ ବିରୋଧରେ କ୍ଷତିପୂରଣ ଦାବି କରାଯାଏ, ଏହା ପକ୍ଷମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ କୌଣସି ସ୍ଥାୟୀ ଚୁକ୍ତି ଆଧାରରେ ନୁହେଁ ବରଂ ଏକ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାରର ଚୁକ୍ତିବଦ୍ଧତା ଉପରେ ଆଧାରିତ । ଏପରି ମାମଲାରେ ଚୁକ୍ତିବଦ୍ଧତାର ଆଇନଗତ ଆଧାର କୌଣସି ଚୁକ୍ତି କିମ୍ବା ଆଇନ ଚ୍ୟୁତି ଉପରେ ଆଧାରିତ ନୁହେଁ, ବରଂ ଆଇନର ତୃତୀୟ ବର୍ଗ, ଯଥା, ଅର୍ଦ୍ଧ-ଚୁକ୍ତି କିମ୍ବା ପୁନଃ ସ୍ଥାପନ ଉପରେ ଆଧାରିତ । *ଫିବ୍ରୋସା ବନାମ ଫେୟାରବେର୍ଣ୍ଣ,* 1943 ଏସି 32 ରେ ଲର୍ଡ ରାଇଟ୍ ଆଇନଗତ ସ୍ଥିତିକୁ ନିମ୍ନମତେ ଦର୍ଶାଇଛନ୍ତି:

> "………ଯେକୌଣସି ସଭ୍ୟ ଆଇନ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଅନ୍ୟାୟ ସମୃଦ୍ଧିକରଣ କିମ୍ବା ଅନ୍ୟାୟ ଲାଭ ବୋଲି କୁହାଯାଉଥିବା ମାମଲା ପାଇଁ ପ୍ରତିକାର ପ୍ରଦାନ କରିବାକୁ ବାଧ୍ୟ ଅର୍ଥାତ୍, ଜଣେ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଅନ୍ୟର ଅର୍ଥ କିମ୍ବା ସେଥିରୁ ମିଳୁଥିବା କିଛି ଲାଭ ରଖିବାଠାରୁ ରୋକିବା, ଯାହା ସେ ରଖିଲେ ବିବେକ ବିରୁଦ୍ଧରେ ହେବ । ଇଂରାଜୀ ଆଇନରେ ଏହିପରି ପ୍ରତିକାରଗୁଡ଼ିକ ସାଧାରଣତଃ ଚୁକ୍ତି କିମ୍ବା ଆଇନ ଚ୍ୟୁତି ପ୍ରତିକାରଠାରୁ ଭିନ୍ନ, ଏବଂ ବର୍ତ୍ତମାନ ସାଧାରଣ ଆଇନର ତୃତୀୟ ବର୍ଗ ମଧ୍ୟରେ ପଡ଼ିବା ପାଇଁ ସ୍ୱୀକୃତିପ୍ରାପ୍ତ ଯାହାକୁ ଅର୍ଦ୍ଧ-ଚୁକ୍ତି କିମ୍ବା ପୁନଃ ସ୍ଥାପନ କୁହାଯାଏ ।"

ଉପରୋକ୍ତ ନିର୍ଣ୍ଣୟକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି, ଯେତେବେଳେ ଆମେ ତତ୍କାଳୀନ ମାମଲାରେ ମେସ୍କୋର ସାମଗ୍ରିକ ଆଚରଣବିଧି ଉପରେ ବିଚାର କରୁ, ଆମ୍ଭେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ସନ୍ତୁଷ୍ଟ ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର

ନିଷ୍ପାଦନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବା ସମୟରେ ଏକ ଏଡ଼ାଇବାଯୋଗ୍ୟ ବେଆଇନ କାର୍ଯ୍ୟରେ ପ୍ରବେଶ କରିବାକୁ ଦୁଃସାହସ କରିଛନ୍ତି । ଏହା ଏକ ସ୍ଥିରୀକୃତ ଆଇନ ଯେ ନିରପେକ୍ଷତା ଏହିପରି ଚୁକ୍ତି ସମ୍ବନ୍ଧରେ ସାଧାରଣ ଆଇନର ନିୟମ ଅନୁସରଣ କରେ । ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନବୀକରଣ ଏକ ବିଶେଷାଧିକାର ଏବଂ ଯଦି ଜଣେ ପ୍ରଜା ଏହି ବିଶେଷାଧିକାର ଦାବି କରିବାକୁ ଚାହାଁନ୍ତି, ତେବେ ସେ ଏହି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ସାଧନରେ ସୀମିତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ କଡାକଡି ଭାବେ ଏହା କରିବା ଆବଶ୍ୟକ । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଉପରେ ଅଧିକ ବିଚାର କରିଛନ୍ତି ଯେଉଁଠାରେ କୌଣସି ସମୟସୀମା ନାହିଁ; ଏକ ଯୁକ୍ତିଯୁକ୍ତ ସମୟ ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଆବେଦନ କରାଯାଇପାରିବ । ଯଦି ପଟ୍ଟାଧାରୀଙ୍କ ତରଫରୁ ନବୀକରଣ ପାଇଁ ବିଳମ୍ବ ତାଙ୍କ ତରଫରୁ କେବଳ ଅବହେଳା କାରଣରୁ ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଯାହା ଯଥାର୍ଥ ତତ୍ପରତା ଦ୍ୱାରା ଏଡ଼ାଯାଇ ପାରିଥାନ୍ତା, ତେବେ ସେ ନବୀକରଣ ଦାବି କରିବାକୁ ହକଦାର ହେବେ ନାହିଁ । ତତ୍କାଳୀନ ମାମଲାରେ ସମ ନୀତି ପ୍ରୟୋଗ କରି, ଏହା ସୁଦୃଶ୍ୟ ଯେ ମେଷ୍କୋର ଆଚରଣ ଅନ୍ୟାୟପୂର୍ଣ୍ଣ ଏବଂ ଅକ୍ଷମଣୀୟ ଥିଲା । ଏହି ଆଚରଣ ଯୋଗୁଁ ଏହା କୌଣସି ପ୍ରକାରେ ତା'ର ଅଧିକାର ଉପଭୋଗରୁ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦ୍ୱାରା ବଞ୍ଚିତ ହୋଇଥିଲା । ଆମ୍ଭେ ଏହା ଲକ୍ଷ୍ୟ କରିବାକୁ ବାଧ ଯେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଅନେକ ଥର ଏହି ବିଷୟକୁ ପୁନଃବିଚାର କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି ଏବଂ ପ୍ରତ୍ୟେକ ସମୟରେ ସମ୍ପୃକ୍ତ କର୍ତ୍ତୃପକ୍ଷଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ନିବେଦନ ପତ୍ରକୁ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ, ଦାବି କରାଯାଇଥିବା ଉପଶମ ପାଇଁ ରିଟ୍ କ୍ଷେତ୍ରାଧିକାରିତାକୁ ଆହ୍ୱାନ କରିବା ପାଇଁ ମେଷ୍କୋ ପାଖରେ କୌଣସି ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ବିଚାର ଉପଲବ୍ଧ ନଥିଲା । ଆଇନ ଅନୁଯାୟୀ ମଞ୍ଜୁର କରାଯାଇଥିବା ନିଦାନ ଗ୍ରହଣୀୟ ନୁହେଁ ।

19. କେବଳ ଦଖଲ ହସ୍ତାନ୍ତର କରି କୌଣସି ଉପଶମ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ମେଷ୍କୋର କୌଣସି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ଅଧିକାର ନଥିଲା । ଏହି ପ୍ରଶ୍ନ ଏହି ଅଦାଲତ ସମ୍ମୁଖରେ *ଖେଲା ବାନାର୍ଜୀ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ ବନାମ ସିଟି ମଣ୍ଟେସରୀ ସ୍କୁଲ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* (2012) 7 ଏସସିସି 261 ମାମଲାରେ ଉଠିଥିଲା ଯେତେବେଳେ ନିଲାମ ଡାକ ବାତିଲ କରାଯାଇଥିଲା ଏବଂ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇନଥିଲା କିନ୍ତୁ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କର ପରିଚାଳକ ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କୁ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଦଖଲ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବାକୁ ଏବଂ ବଳକା ଅର୍ଥକୁ ଦଶଟି ଛଅ ମାସିକିଆ କିସ୍ତିରେ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ରାଜି କରାଇଥିଲେ; ତା'ପରେ କିସ୍ତି ପ୍ରଦାନ କରାଯାଇ ନଥିଲା । ଏହି ଅଦାଲତ ରାୟ ଦେଇଛନ୍ତି ଯେ ତା 12.1.1996 ରିଖ ରାଜିନାମା ନିଷ୍ପାଦନ ସତ୍ତ୍ୱେ ପ୍ରତିବାଦୀ ସପକ୍ଷରେ କୌଣସି ପ୍ରବର୍ତ୍ତନୀୟ ଅଧିକାର ଅର୍ଜିତ ହୋଇନାହିଁ ଏବଂ ବଳକା ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରତିବାଦୀ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ଯଥାର୍ଥରେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା । ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହିପରି ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଦେଲେ:

> "29. ପ୍ରଥମ ପ୍ରଶ୍ନ ଯାହା ବିଚାର ଯୋଗ୍ୟ ଅଟେ ତାହା ଏହା ଯେ ତା 12-1-1996 ରିଖର ରାଜିନାମା ନିଷ୍ପାଦନ ପ୍ରସଙ୍ଗରେ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଲିପିବଦ୍ଧ କରାଯାଇଥିବା ଉପସଂହାର ସଠିକ୍ କି ଏବଂ ବଳକା ଅର୍ଥ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଏଲଡିଏ କୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରିବା ପାଇଁ ପ୍ରଥମ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ଅନୁରୋଧ ସଠିକ୍ ଭାବରେ ପ୍ରତ୍ୟାଖ୍ୟାନ କରାଯାଇଥିଲା କି । ଏହା ଏକ ସ୍ୱୀକୃତ ସ୍ଥିତି

ଯେ ତା 20-12-1994 ରିଖର ଟେଣ୍ଡର ନୋଟିସର ଜବାବରେ, ପ୍ରଥମ ପ୍ରତିବାଦୀ ପ୍ଲଟ୍ ସଂଖ୍ୟା 92-ଏ/ସି ସମେତ ଚାରୋଟି ପ୍ଲଟ୍ ପାଇଁ ନିଲାମ ଡାକ ଦେଇଥିଲେ ଏବଂ ଏହା ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ମୂଲ୍ୟର 25 ପ୍ରତିଶତ ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲେ, କିନ୍ତୁ ନିଲାମୀକୁ ବାତିଲ କରିବା ପାଇଁ ଆବଶ୍ୟକ ବଳକା ରାଶି ପ୍ରଦାନ କରିନଥିଲେ, ଯାହା ବିଷୟରେ ତା 14-6-1995 ରିଖର ଚିଠି ମାଧ୍ୟମରେ ସୂଚନା ଦିଆଯାଇଥିଲା । ପ୍ରଥମ ପ୍ରତିବାଦୀ ଉପଯୁକ୍ତ ଆଇନଗତ ସମାଧାନର ଲାଭ ଉଠାଇ ନିଲାମ ଡାକ ବାତିଲକୁ ଆପତ୍ତି କରିନଥିଲେ, କିନ୍ତୁ *ଏହାର ପରିଚାଳକ ରାଜ୍ୟର ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କୁ ପ୍ଲଟ୍ ଗୁଡ଼ିକର ଦଖଲ ହସ୍ତାନ୍ତର କରିବା ଏବଂ ଅବଶିଷ୍ଟ ରାଶିକୁ ଛଅ-ମାସିକ କିସ୍ତିରେ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ଅସ୍ୱାଭାବିକ ଆଦେଶ ପାରିତ କରିବାକୁ ରାଜି କରିବାରେ ସଫଳ ହୋଇଥିଲେ ।* ଯେଉଁ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କୁ ବ୍ୟବସାୟ ନିୟମର ଲଙ୍ଘନ କରି କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ପ୍ରବର୍ତ୍ତାଇଥିଲା ଏବଂ ଯଦିଓ ନିଲାମ ଡାକକୁ ବାତିଲ କରିବା ପାଇଁ ଏଲଡିଏ ର ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅଗ୍ରାହ୍ୟ ନ କରି ପ୍ରଥମ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ପ୍ଲଟର ପୁନଃ ସ୍ଥାପନ ଆଦେଶ ଦେଇଥିଲେ, ତାହା ଏହି ଅଦାଲତରେ ଉପସ୍ଥାପିତ ନଥିରୁ ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇନାହିଁ । ତେଣୁ, ଆମ୍ଭେ ବିଚାର କରୁଛୁ ଯେ ରାଜ୍ୟପାଳଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ଆଦେଶ ଏବଂ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ତଥା ଏଲଡିଏ ଦ୍ୱାରା ନିଆଯାଇଥିବା ଫଳସ୍ୱରୂପ କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ, ଯେଉଁଥିରେ ତା 12.1.1996 ରିଖର ରାଜିନାମାର ନିଷ୍ପାଦନ ଅନ୍ତର୍ଭୁକ୍ତ, ପ୍ରଥମ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କ ସପକ୍ଷରେ ଏକ ପ୍ରବର୍ତ୍ତନୀୟ ଅଧିକାର ସୃଷ୍ଟି କରିନଥିଲା ଏବଂ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଯଥାର୍ଥ ଭାବରେ ବଳକା ଅର୍ଥ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଏହାର ତରଫରୁ ଦିଆଯାଇଥିବା ପ୍ରସ୍ତାବକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାକୁ ଏଲଡିଏ କୁ ଏକ ପରମ ଆଦେଶନାମା ଜାରି କରିବାକୁ ମନା କରିଦେଇଥିଲେ ।

30. ଏହା ଧ୍ୟାନ ଦେବା ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଯେ *ତା 12-1-1996 ରିଖର ରାଜିନାମାରେ ଏକ ସ୍ପଷ୍ଟ ସର୍ତ୍ତ ରହିଥିଲା ଯେ ଯଦି ପ୍ରଥମ ପ୍ରତିବାଦୀ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟସୀମା ମଧ୍ୟରେ ବଳକା ଅର୍ଥର କିସ୍ତି ପଇଠ କରିବାରେ ବିଫଳ ହୁଅନ୍ତି ତେବେ ରାଜିନାମା ଅସିଦ୍ଧ ହୋଇଯିବ ଏବଂ ଏଲଡିଏ ଅନ୍ୟ ଯେ କୌଣସି ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କୁ ଜମି ବିକ୍ରି କରିବାକୁ ସ୍ୱାଧୀନ ହେବ । ସ୍ୱୀକାରଯୋଗ୍ୟ ଭାବେ, ପ୍ରଥମ ପ୍ରତିବାଦୀ ବଳକା ଅର୍ଥର କିସ୍ତି ପଇଠ କରି ନାହାଁନ୍ତି । ତେଣୁ, ଏହି ରାଜିନାମା ସ୍ୱୟଂକ୍ରିୟ ଭାବେ ସମାପ୍ତ ହୋଇଗଲା ଏବଂ ସମ୍ବିଧାନର ଅନୁଚ୍ଛେଦ 14 ରେ ନିହିତ ସମାନତାର ମତବାଦ ସହିତ ଅନୁରୂପ ଏକ ଉପଯୁକ୍ତ ବ୍ୟବସ୍ଥା ଗ୍ରହଣ କରି ଏଲଡିଏ ପ୍ଲଟର ନିକାଶ କରିବାର ଅଧିକାରୀ ହେଲା । ଏହା ବରଂ କୌତୁହଳର ବିଷୟ ଯେ ଏଲଡିଏ ର କାର୍ଯ୍ୟକର୍ତ୍ତାମାନେ 13 ବର୍ଷରୁ ଅଧିକ ସମୟ ଧରି କାହିଁକି ନୀରବ ରହିଲେ ଏବଂ ପ୍ରଶ୍ନରେ ଥିବା ପ୍ଲଟକୁ କାହିଁକି ପୁନଃ ଦଖଲାଧିକାର କଲେ ନାହିଁ । ଏହା ସମ୍ଭବତଃ ପ୍ରଥମ ପ୍ରତିବାଦୀଙ୍କର ପରିଚାଳକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରଶାସନିକ ତଥା ରାଜନୈତିକ ମହଲରୁ ଆଣିଥିବା ଚାପ କାରଣରୁ ହୋଇଥିଲା ।*

XXX XXX XXX

32. ଆମ୍ଭେ 2009 ଅଧିନିୟମର ବ୍ୟବସ୍ଥାଗୁଡ଼ିକୁ ସଯତ୍ନରେ ଅନୁଧାନ କରିଛୁ ଏବଂ ଜାଣିବାକୁ ପାଇଛୁ ଯେ ସେମାନେ ଶିକ୍ଷାନୁଷ୍ଠାନଗୁଡ଼ିକୁ ଜମି ଆବଣ୍ଟନ ପ୍ରସଙ୍ଗ ସହ ଦୂରରୁ ମଧ୍ଯ ସଂପୃକ୍ତ ନୁହନ୍ତି । ତେଣୁ, ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦୁଇଜଣିଆ ଖଣ୍ଡପୀଠ ପ୍ରଥମ ପ୍ରତିବାଦୀକୁ ପ୍ଲଟ୍ ସ୍ଥାନାନ୍ତର ଆଦେଶ ଦେବାରେ ଆଦୌ ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ନଥିଲା ଏପରି କି ଏହାର ନିଜସ୍ୱ ସିଦ୍ଧାନ୍ତକୁ ଅଣଦେଖା କରି, ଯେ ଉକ୍ତ ପ୍ରତିବାଦୀ ଜଣେ ଖିଲାପକାରୀ ଶ୍ରେଣୀବିଶିଷ୍ଟ ଥିଲେ ଏବଂ 13 ବର୍ଷର ବ୍ୟବଧାନ ପରେ କୌଣସି ସ୍ପଷ୍ଟୀକରଣ ବିନା ରିଟ୍ ଆବେଦନଟି ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା ।

(ଆମ୍ଭ ଦ୍ୱାରା ଗୁରୁତ୍ୱ ଦିଆଯାଇଛି)

20. ଏହି ମାମଲାରେ ମେସ୍କୋକୁ ସାଧାରଣ ନିୟମ ଏବଂ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ଅନୁଯାୟୀ ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବାକୁ ପଡ଼ିଥିଲା ଯାହା ଅଧୀନରେ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ମଞ୍ଜୁର ହେବାର ଥିଲା । କିସ୍ତି ପଇଠ ଇତ୍ୟାଦି ସମେତ କିଛି କରାଯାଇନାହିଁ ଏବଂ ଏପରି ପରିସ୍ଥିତିରେ *ରାଜ କିଶୋର (ମୃତ) ଦାୟାଦମାନଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ବନାମ ପ୍ରେମ ସିଂ ଏବଂ ଅନ୍ୟମାନେ* (2011) 1 ଏସ ସି ସି 657 ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଦିଆଯାଇଥିବା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅନୁଯାୟୀ କୌଣସି ନିଦାନ ଦେବାକୁ ଅନୁମତି ନାହିଁ, ଯେଉଁଥିରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ *ଇଂଲଣ୍ଡର ହାଲସବରିଙ୍କର ଆଇନକୁ* ଏହିପରି ଭାବେ ଉଲ୍ଲେଖ କରିଛନ୍ତି:

"**33**. ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ମଧ୍ୟ *ହାଲସବରିସ ଲଜ ଅଫ୍ ଇଂଲଣ୍ଡ,* ଖଣ୍ଡ 14, ତୃତୀୟ ସଂସ୍କରଣ ....,ପୃ. 622, ପାରା 1151 ରୁ ନିମ୍ନଲିଖିତ ପରିଚ୍ଛେଦକୁ ଅନୁମୋଦନ ସହିତ ଉଦ୍ଧୃତ କରିଛନ୍ତି:

"1151. ଏକ ସାଧାରଣ ନିୟମ ଭାବରେ ସର୍ତ୍ତଗୁଡିକ କଡାକଡି ଭାବେ ପାଳନ କରାଯିବା ଆବଶ୍ୟକ - ଯେଉଁଠାରେ ଏକ ଚୁକ୍ତିନାମା ଅଧୀନରେ, ହସ୍ତାନ୍ତରଣ ପତ୍ର, କିମ୍ବା ଇଚ୍ଛାପତ୍ର ଏକ ଲାଭଦାୟକ ଅଧିକାର ହିତାଧିକାରୀଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଢଙ୍ଗରେ କିମ୍ବା ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଉପରେ ଉତ୍ପନ୍ନ ହୁଏ, ଅଧିକାରକୁ ଉପଭୋଗ କରିବା ପାଇଁ ସେହି ଅନୁସାରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିବା ଉଚିତ, ଏବଂ ପ୍ରବଞ୍ଚନା, ଦୁର୍ଘଟଣା କିମ୍ବା ଅପ୍ରତ୍ୟାଶିତର ଅନୁପସ୍ଥିତିରେ, ସର୍ତ୍ତାବଳୀର ଭଙ୍ଗ ବିରୁଦ୍ଧରେ ନ୍ୟାୟତଃ ମୁକ୍ତ କରିବ ନାହିଁ ।

ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଯେତେବେଳେ ଅନେକ କାର୍ଯ୍ୟ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଢଙ୍ଗରେ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ସମୟରେ କରାଯିବାର ଥାଏ ଏବଂ ସେଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରୁ କୌଣସିଟି କାର୍ଯ୍ୟକାରୀ ହୋଇନଥାଏ, ଯେ'ପରି ତତ୍କାଳୀନ ମାମଲାରେ, ଏପରି ଗୁରୁତର ଭଙ୍ଗ ପ୍ରତିକାର ବିହୀନ ହୋଇଗଲା ଏବଂ କୌଣସି ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ ନୀତି ମେସ୍କୋର ଉଦ୍ଧାର ପାଇଁ ଆସିପାରି ନଥାନ୍ତା କାରଣ ଏହା ଏହାର ଦାୟିତ୍ୱ ପୂରଣ କରିବାରେ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଫଳ ହୋଇଛି ।

21. ମେସ୍କୋ ତରଫରୁ ଏହା ଉପସ୍ଥାପନ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଇଡକୋ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତିବଦ୍ଧ ବିବନ୍ଧ ଦ୍ୱାରା ଆବଦ୍ଧ । ଏହି ଉପସ୍ଥାପନକୁ ଆମ୍ଭେ ଗ୍ରହଣ କରିବା ପାଇଁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଅନୁପଯୁକ୍ତ ବୋଲି ବିବେଚନା କରୁ । ଏହା ମେସ୍କୋର ମାମଲା ନୁହେଁ ଯେ ଏହାକୁ କୌଣସି ଆଶ୍ୱାସନା ଦିଆଯାଇଥିଲା ଯାହା ଆଧାରରେ ଏହା କାର୍ଯ୍ୟାନୁଷ୍ଠାନ ଗ୍ରହଣ କରିଛି । ଆବଣ୍ଟନ ଆଦେଶ ଜାରି ହେବା ବହୁ ପୂର୍ବରୁ ରାଜ୍ୟ ସରକାର 25 କୋଟି ଟଙ୍କାର ସାମ୍ୟ

ଅଂଶଗ୍ରହଣର ପ୍ରାରମ୍ଭିକ ପ୍ରସ୍ତାବ ପ୍ରତ୍ୟାହାର କରିନେଇଥିଲେ । ଏହି ଆଦେଶରେ ସ୍ପଷ୍ଟ କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ରାଜ୍ୟ ସରକାର ଇଡକୋକୁ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନ କରିବା ସାପେକ୍ଷରେ 2500 ଏକର ଜମି ଆବଣ୍ଟନ କରିବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେଇଛନ୍ତି । ଏଭଳି ପରିସ୍ଥିତିରେ ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ବିବନ୍ଧନର ଆବେଦନକୁ ଗ୍ରହଣ କରିବାର କୌଣସି ସ୍ଥାନ ନାହିଁ ଏବଂ ଏହା ଏପରି କୌଣସି ମାମଲା ନୁହେଁ ଯେ କୌଣସି ପ୍ରାଧିକୃତ ବ୍ୟକ୍ତି କୌଣସି ସମୟରେ, ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନ ନ କରି, ମେସ୍କୋକୁ କିଛି କରିବାକୁ କହିଥିଲେ । *ମୁମ୍ବାଇ ଇଣ୍ଟରନ୍ୟାସନାଲ ଏୟାରପୋର୍ଟ ପ୍ରାଇଭେଟ୍ ଲିମିଟେଡ୍ ବନାମ ଗୋଲ୍ଡେନ୍ ଚାରିୟଟ୍ ଏୟାରପୋର୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟଜଣେ* (2010) 10 ଏସ ସି ସି 422 ମାମଲାରେ ଏହି ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦେଇଥିବା ନିର୍ଣ୍ଣୟ ଅନୁଯାୟୀ ଏପରି କୌଣସି ଆଶ୍ୱାସନା ଯଦିଓ ଦିଆଯାଇଥିଲା, ତାହାର କୌଣସି ପ୍ରଭାବ ପଡ଼ିବ ନାହିଁ । ସେଥିରେ ଏକ ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିଥିଲା ଯେ ଭାରତୀୟ ବିମାନ ବନ୍ଦର ପ୍ରାଧିକରଣ ଅଧିନିୟମ 1944 ର ଧାରା 3 ଅଧୀନରେ ଗଠିତ ଭାରତୀୟ ବିମାନ ବନ୍ଦର ପ୍ରାଧିକରଣ ଏକ ବୈଧାନିକ ସଂସ୍ଥା ହୋଇଥିବାରୁ ଭାରତୀୟ ବିମାନ ବନ୍ଦର ପ୍ରାଧିକରଣ ଅଧିନିୟମ ଏବଂ ବିନିୟମାବଳୀ ଅଧୀନରେ ପ୍ରଦତ୍ତ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଢଙ୍ଗରେ ଚୁକ୍ତିନାମା ନିଷ୍ପାଦନ କାର୍ଯ୍ୟସମ୍ପନ୍ନ ହେବା ଆବଶ୍ୟକ ଥିଲା । ତେଣୁ ଏହା କୁହାଯାଇଥିଲା ଯେ ଅନୁଜ୍ଞପ୍ତିର ନିଷ୍ପାଦନର ମୌଖିକ ଆଶ୍ୱାସନା ପ୍ରମାଣିତ ହୋଇଥିଲେ ସୁଦ୍ଧା, ଏପରି ଆଶ୍ୱାସନା ବୈଧାନିକ ସଂସ୍ଥାକୁ ଆବଦ୍ଧ କରିପାରିବ ନାହିଁ । ତତ୍କାଳୀନ ମାମଲାର ତଥ୍ୟମାନଙ୍କରେ, ପ୍ରତିଶ୍ରୁତି ବିବନ୍ଧନର ନୀତି ଆଦୌ ଆକର୍ଷିତ ହେଉ ନାହିଁ । ଇଡକୋ ଏକ ବୈଧାନିକ ସଂସ୍ଥା ଅଟେ ଏବଂ ଏହା କେବଳ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ପଦ୍ଧତିରେ କାର୍ଯ୍ୟ କରିପାରିବ ଏବଂ ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ଢାଞ୍ଚାରେ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦିତ ହେବାକୁ ଥିବା ବିଷୟରେ ମେସ୍କୋକୁ ଅବଗତ କରାଯାଇଥିଲା । ତେଣୁ ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହି ଆକ୍ଷେପିତ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରିବାର ନଥିଲା ।

22. ରିଟ୍ ଆବେଦନରେ, ଏକ ଘୋଷଣାନାମାର ନିଦାନ ପ୍ରଦାନ ପାଇଁ ଏକ ପ୍ରାର୍ଥନା କରାଯାଇଥିଲା ଯେ ଦଖଲ ତାରିଖ ଠାରୁ ୨୨ ବର୍ଷ ଅବଧି ପାଇଁ ପ୍ରଶ୍ନଗତ ସମ୍ପତ୍ତିକୁ ରଖିବା ପାଇଁ ମେସ୍କୋ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ମାଲିକାନାସତ୍ୱ ହାସଲ କରିଛି ଏବଂ ଇଡକୋ ଉକ୍ତ ଜମି ଉପରେ ନିଜର ମାଲିକାନାସତ୍ୱ ହରାଇଛି ଏବଂ ଏକ ମକଦ୍ଦମା ଦାୟର କରି ବଳକା ଅର୍ଥ ଆଦାୟ କରିବାକୁ ଏହାର ପ୍ରତିବିଧାନ ଅଛି । ପ୍ରାର୍ଥନାଟି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଭୁଲ ଭାବେ ଧାରଣା କରାଯାଇଥିଲା । ତତ୍କାଳ ମାମଲାରେ, ଏମଓୟୁ କିମ୍ବା ଆବଣ୍ଟନ ପତ୍ର ଆଧାରରେ, ମେସ୍କୋକୁ କୌଣସି ଅଧିକାର ପ୍ରାପ୍ତ ହୋଇନାହିଁ, ଏବଂ ଏହା ଏହାର ବାଧ୍ୟତାମୂଳକ ଅଂଶକୁ ପାଳନ କରିବାରେ ବିଫଳ ହେବା ପରେ, ଏମଓୟୁ / ପ୍ରସ୍ତାବ ଅସିଦ୍ଧ ଏବଂ ଅପ୍ରବର୍ତ୍ତନୀୟ ହେଲା । ଜମି ପୁନଃ ଦଖଲ କରିବାରେ ଇଡକୋ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଯଥାର୍ଥ ଥିଲା ।

23. ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ବଳକା ଜମିକୁ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିରେ ଦେବା ପାଇଁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦେବାରେ ନିଜକୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଭୁଲ୍ ଦିଗଦର୍ଶନ ଦେଇଛନ୍ତି । ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏହା ମଧ୍ୟ ଅଣଦେଖା କରିଛନ୍ତି ଯେ କେତେକ ମଧ୍ୟବର୍ତ୍ତୀ ଘଟଣାମାନ ଘଟିଛି ଏବଂ ଏହାର ଦାୟିତ୍ୱ ନିର୍ବାହ କରିବାରେ ମେସ୍କୋ ତରଫରୁ ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ବିଫଳତା ଘଟିଛି । ବିଶେଷ କରି ପରିବର୍ତ୍ତିତ ପରିସ୍ଥିତିରେ ଏବଂ ମେସ୍କୋ ଦ୍ୱାରା କରାଯାଇଥିବା ଖିଲାପକୁ ଦୃଷ୍ଟିରେ ରଖି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଜାରି କରିପାରିନଥା'ନ୍ତେ । ବାସ୍ତବରେ, ମେସ୍କୋ କେବେ ବି ତା 4.7.2003 ରିଖର

ଚିଠିର ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ପାଳନ କରିବାକୁ ଇଚ୍ଛୁକ ନଥିଲେ । ଯେତେବେଳେ 25.7.2003 ରେ ପୁନଃ ଦଖଲାରମ୍ଭ କରାଯାଇଥିଲା, ମେସ୍କୋ ଦ୍ୱାରା 20.8.2003 ରେ ଏକ ନିବେଦନପତ୍ର ଦାଖଲ କରାଯାଇଥିଲା । ସେଥିରେ, ଦେୟ ପାଇଁ ପ୍ରାର୍ଥନାର ପରିଧାନରେ ନିଜସ୍ୱ ସର୍ତ୍ତାବଳୀ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ କରିବାକୁ ଏକ ପ୍ରୟାସ କରାଯାଇଥିଲା । ବାସ୍ତବରେ, ମେସ୍କୋର ଆଚରଣରୁ ଏହା ସ୍ପଷ୍ଟ ଯେ ଦଖଲ ମିଆଦି ଅନୁମତିପତ୍ର ନିଷ୍ପାଦନ ନ କରିବା କୌଣସି ସମୟରେ ଏହା ପକ୍ଷରେ କୌଣସି ଯଥାର୍ଥତା ନଥିଲା । ବିଶେଷ କରି ଦଖଲ ନେବା ପରେ, ଯେଉଁ କାରଣଗୁଡ଼ିକ ପାଇଁ ଏହା ତାହାକୁ ବିଳମ୍ବ କରୁଥିଲା ଯାହା ତାକୁ ହିଁ ବେଶ ଭଲ ଭାବେ ଜଣାଥିଲା, ତାହା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ ଅସ୍ୱୀକାର୍ଯ୍ୟ ଆଚରଣ ଥିଲା । ଯେଉଁ ଭଙ୍ଗର ପ୍ରତିକାର କମ ସେ କମ ତିନି ମାସ ମଧ୍ୟରେ କରାଯିବାର ଥିଲା, ତାହା ଅନେକ ବର୍ଷ ଧରି କରାଯାଇନଥିଲା। ଏହିପରି, ଇଡକୋର ଜମି ପୁନଃ ଦଖଲାରମ୍ଭ କାର୍ଯ୍ୟକୁ ବେଆଇନ ବୋଲି ଧାରଣା କରି ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ ଦୁଃସାହସ କରିଥିଲେ । ଏଠାରେ ପ୍ରତିବାଦୀ ସପକ୍ଷରେ କୌଣସି ନ୍ୟାୟସଙ୍ଗତ କିମ୍ବା ଆଇନଗତ ବିବେଚନା ନଥିଲା ଏବଂ ଏକ ବେଆଇନତାକୁ ଚିରସ୍ଥାୟୀ କରିବା ପାଇଁ ଏକ ପରମ ଆଦେଶନାମା ଜାରି କରାଯାଏ ନାହିଁ । ମେସ୍କୋର ଆଚରଣ କେବଳ ଅନ୍ୟାୟପୂର୍ଣ୍ଣ ନଥିଲା, ତୃତୀୟ ପକ୍ଷ ଅଧିକାରରେ ମଧ୍ୟ ହସ୍ତକ୍ଷେପ କରିଥିଲା । ଜମିର ପୁନଃ ଦଖଲ ଏବଂ ଦଖଲାଧିକାର ହସ୍ତାନ୍ତର ପତ୍ରର ରଦ୍ଦୀକରଣ ପାଇଁ ଆଇନଗତ ପଦ୍ଧତି ପ୍ରୟୋଗ କରାଯାଇଥିଲା ।

24. ଫଳସ୍ୱରୂପ, ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପାରିତ ହୋଇଥିବା ଆକ୍ଷେପିତ ଆଦେଶକୁ ଏତଦ୍ୱାରା ଏହିପରି ରଦ୍ଦ କରି ଦିଆଯାଇଛି । ଆବେଦନଗୁଡ଼ିକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି । ରିଟ୍ ଆବେଦନ ଖାରଜ ହୋଇଛି । ଆଜିଠାରୁ ଦୁଇ ମାସ ମଧ୍ୟରେ ମେସ୍କୋ ପକ୍ଷରୁ 5 ଲକ୍ଷ ଟଙ୍କା ମୂଲ୍ୟର ଖର୍ଚ୍ଚ ରାଶି ଇଡକୋକୁ ଦେବାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶ ଦିଆଯାଇଛି ।

କଳ୍ପନା କେ. ତ୍ରିପାଠୀ — ଆବେଦନକୁ ଅନୁମତି ଦିଆଯାଇଛି ।

ଅସ୍ୱୀକରଣ

"ଉପଭାଷାରେ ଅନୁବାଦିତ ରାୟ କେବଳ ମୋକଦ୍ଦମାରେ ପକ୍ଷଭୁକ୍ତ ବ୍ୟକ୍ତିଙ୍କର ସୀମିତ ବ୍ୟବହାର ଏବଂ ତାଙ୍କ ଆଂଚଳିକ ଭାଷାରେ ବୋଧଗମ୍ୟ ହେବା ନିମନ୍ତେ ଉଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏବଂ ଅନ୍ୟ କୌଣସି ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ଏହା ବ୍ୟବହାର କରାଯାଇନପାରେ । ସମସ୍ତ ବ୍ୟାବହାରିକ ଏବଂ ସରକାରୀ ଉଦ୍ଦେଶ୍ୟ ନିମନ୍ତେ ରାୟର ଇଂରାଜୀ ସଂସ୍କରଣଟି ପ୍ରାମାଣିକ ବିବେଚିତ ହେବ ଏବଂ ସମସ୍ତ କାର୍ଯ୍ୟାନ୍ୱୟନ ଏବଂ ନିଷ୍ପାଦନ ନିମନ୍ତେ ଏହା ଉପଯୁକ୍ତ ବିବେଚିତ ହେବ ।"

ଅନୁବାଦିକା : ଶ୍ରୀମତୀ ଜୟା ମୁଖାର୍ଜୀ,

ଓଡିଶା ଉଚ୍ଚ ନ୍ୟାୟାଳୟ, କଟକ